1890 HUSZONNEGYEDIK ÉVFOLYAM. 75. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ. MÁRCZIUS 17.

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre. . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.

HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL, PÁRISBAN *főügynökségünknél*:
John, F. Jones & Cie, 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 19.
Dukes Mihály, I., Riemergasse Nr. 12.
Danneberg J., Riemergasse Nr. 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

K. KÖNYV TÁRA

Királyi kéziratok.

A hivatalos lap mai száma a hivatalos részben közli azokat a királyi kéziratokat, illetőleg elhatározásokat, melyek a volt kabinet lemondására, *Tisza* Kálmánnak a miniszterelnökségtől és *Teleki* Géza grófnak a belügyminisztériumtól való fölmentésére s ez utóbbinak titkos tanácsossá való kinevezésére, továbbá az uj miniszterium tagjainak együttes és külön-külön való kinevezésére vonatkoznak. A Tisza-kabinet felmentésére vonatkozó kézirat még Tisza Kálmán ellenjegyezte, a két felmentésre vonatkozó kir. kézirat pedig *miniszteri ellenjegyzés nélkül* jelent meg, mig a többi kir. kéziratot már Szápáry Gyula gr. ellenjegyezte. A kir. kéziratok közlésénél a hivatalos lap alkalmasint most is hibát követett el, a mennyiben a IV. számu kézirat előtt, a mely az egész kabinet együttes kinevezésére vonatkozik, nincsen megszólítás, vagyis nincsen senkihez se intézve. A szövegben azután előfordul ez a passzus: «és a belügyminiszterium vezetésével önt bizom meg«; de hogy ki ez az «ön» vagyis hogy kinek soda hát voltaképen a belügyminiszter, az a hivatalos lapban megjelent *tizenhárom* királyi kéziratból nem vehető ki. Ez a megszólítás: «Kedves *gróf Szápáry*», alkalmasint tévedésből elmaradt. A megszólítás szándékos elhagyása épenséggel érthetetlen lenne. Az is lehet egyébiránt, hogy a szöveg, mely nem legfelső «kéziratnak» hanem «elhatározás» rossznak van szövegezve, a mennyiben az idézett passzusban e szó helyett: «önt», e kifejezésnek kellene lennie: *«gróf Szápáry Gyulát»* s ez esetben a legfelső elhatározás elől a megszólítás értelemzavar nélkül elmaradhatatt volna.

A tizenhárom királyi kézirat, illetőleg elhatározás, a következőkép hangzik:

I.

Magyar összes miniszteriumomnak hivatali lemondását, hü és buzgó szolgálatainak elismerése mellett ezennel elfogadom, — elvárván egyébiránt, hogy az egyes miniszterek további elhatározásomig hivatalos működésüket folytatni fogják.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 13-án.

Ferencz József, s. k.

Tisza Kálmán, s. k.

II.

Kedves *Tisza!* Magyar miniszteriumomnak Általam mai napon elfogadott hivatali lemondása folytán, öntt, méltányolva Hozzám intézett kérelmének indokait, magyar miniszterelnöki állásától ezennel felmentem.

Közel tizenöt évi müködése ez állásban már maga is fényes bizonyitéka azon bizalomnak, mely önt ez évek során át valamint részemről, ugy az ország részéről szakadatlanul kisérte, és méltán: mert azon kiváló szolgálatok, melyeket ön, nem egyszer nehéz körülmények között, önzéstelen hazafias érzülettel, mély belátással és önmegtagadó, feláldozó tevékenységgel Nekem, az országnak és az egész monarchiának tett, valóban elismerésre méltók, és hálás emlékezetben fognak maradni mindenkor.

Fogadja ez elismerés és változatlan kegyelmem biztositása mellett egyuttal legbensőbb köszönetemet hü szolgálataiért, melyekre a hazafiui kötelesség teljesitésének tiszta öntudatában tekinthet vissza, mihez azon reményt füzöm, hogy a közügyektől ezentul sem fogja megvonni bö tapasztalata és tiszta hazaszeretete által sugalmazott közremüködését.

Kelt Budapesten, 1890. márcz. 13-án.

Ferencz József, s. k.

III.

Kedves gróf *Szápáry!* Önt ezennel magyar miniszterelnökömmé kinevezem, és a miniszterium alakitása iránti javaslatait elvárom,

Kelt Budapesten, 1890. márczius 13-án.

Ferencz József, s. k.

Tisza Kálmán, s. k.

IV.

Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán, személyem körüli miniszteremmé báró *Orczy* Béla honvédelmi miniszteremmé báró *Fejérváry* Gézát, kereskedelmi miniszteremmé *Baross* Gábort, vallás- és közoktatásügyi miniszteremmé gr. *Csáky* Albint, pénzügyminiszteremmé dr. *Wekerle* Sándort, igazságügyminiszteremmé *Szilágyi* Dezsőt, horvát-szlavon-dalmátországi tárczanélküli miniszteremmé *Josipovich* Imrét ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősitem, földmivelési miniszteremmé pedig gróf *Bethlen* Andrást, Brassó és Szeben vármegyék főispánját és szász ispánt ezennel kinevezem és a belügyminiszterium vezetésével öntt bizom meg.

Az illetőkhöz intézett kéziratimat további intézkedés végett idezárom.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

V.

Kedves báró *Orczy!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt Személyem körüli magyar miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890 márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

VI.

Kedves báró *Fejérváry!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt honvédelmi magyar miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

VII.

Kedves *Baross!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt kereskedelemügyi magyar miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890, márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

VIII.

Kedves gróf *Csáky!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

IX.

Kedves *Wekerle!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt pénzügyi magyar miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

X.

Kedves *Szilányi!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt igazságügyi magyar miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

XI.

Kedves *Josipovich!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt horvát-szlavon-dalmátországi miniszteremmé ezennel ujolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősitem.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

XII.

Kedves gróf *Bethlen!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére öntt földmivelésügyi magyar miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. *Szápáry Gyula*, s. k.

XIII.

Kedves gróf *Teleki!* Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelme folytán, öntt belügyminiszteri állásától hü és buzgó szolgálatainak teljes elismerése mellett ezennel felmentvén, önnek egyuttal a titkos tanácsosi méltóságot dijmentesen adományozom.

Kelt Budapesten, 1890. márczius 15-én.

Ferencz József, s. k.

Budapest, márcz. 16.

Ma délelőtt 10 órakor ő felsége magánkihallgatáson fogadta *Teleki* Géza gróf val. belső titkos tanácsost. — Délelőtt 11 órakor jelentek meg az uj kabinet tagjai: *Szápáry* Gyula gróf miniszterelnök és belügyminiszter, *Fejérváry* Géza báró honvédelmi, *Orczy* Béla báró ő felsége személye körüli, *Szilágyi* Dezső igazságügyi, *Baross* Gábor kereskedelmi, *Csáky* Albin gróf közoktatásügyi, *Wekerle* Sándor pénzügyi, *Bethlen* András gróf földmivelési és *Josipovich* Imre horvát miniszterek. Valamennyien diszmagyarban s összes rendjeleikkel együtt jelentek meg, kivéve Fejérváryt, a ki altábornagyi diszruhát viselt. Az eskületétel a kihallgatási teremben ment végbe. Első sorban *Szápáry* Gyula gr. mint miniszterelnök tette le az esküt ő felsége előtt; az esküformát *Orczy* Béla b. miniszter olvasta fel. Ezután *Bethlen* András gr. az ujonnan kinevezett földmivelési miniszter tette le az esküt, kinek az esküformát *Tarkovich* József miniszterelnöki államtitkár olvasta fel. A többi miniszter, tekintettel korább már letett hivatali esküjére, ezuttal nem tett ujabb esküt. Eskü után a miniszterek, elnökük vezetése alatt testületileg kihallgatáson fogadta ő felsége.

Szápáry Gyula gr. miniszterelnök egyelőre a belügyminiszterium helyiségében fogja hivatalos működését végezni, addig, mig azt a miniszterelnöki palotába áttehetné.

Ma délben az ujonnan kinevezett miniszterek eskületétele után a kabinet tagjai a királyi palota nagy fehér termében gyültek össze s itt a király elnöklete alatt miniszertanácskozás volt, mely fél óráig tartott.

Az országgyülési mérsékelt ellenzék, ma tartott értekezletén, melyre a párttagok majdnem teljes számmal jelentek meg, a kormányválság által teremtett helyzettel foglalkozott. Két óránál tovább tartó behatható tanácskozás után, melyben teljes egyértelműség nyilvánult, a párt további eljárását megállapitotta és erre nézve a képviselőház holnapi ülésén a kormány nyilatkozatához képest teendő fölszólalással *Apponyi* Albert grófot bizta meg. A megállapodás lényege az, hogy a párt bevárja az uj kormány programmját s egyes javaslatait s ezek tartalmához képest fogja elhatározni magatartását, általában véve pedig ellenzéki külön pártállását megmarad.

Az országgyülési szabadelvüpárt holnap, f. hó 17-ikén délután ½ órakor értekezletet tart.

A kormányváltozás.

Tisza Kálmán volt miniszterelnök ma déli 12 órakor bucsuzott el a miniszterelnökség tisztikarától, melynek nevében *Tarkovich* József államtitkár intézett hozzá beszédet:

Midőn — ugymond — 15 évvel ezelőtt e helyen szerencsém volt hivataltársaimmal exczellenciádat, mint ujonnan kinevezett miniszterelnököt üdvözölnöm, exciád hozzánk intézett válaszában azt méltóztatott mondani, hogy igazságos, de szigoru főnök lesz. exczellenciád igazságos volt, de szigort irányunkban soha sem tanusitott.

Azért hálaérzettel, mély tisztelettel, feltétlen odaadással és szeretettel ragaszkodtunk exczellenciádhoz. És ezen érzelmek nem fognak megváltozni ezentul sem, midőn a hivatali kapocs megszünik, de midőn az ily érzelmekkel 15 év óta szövödött kötelék most megbomlik, a sziv hurjai fájdalmasan rezzennek meg, s fájdalmas érzelmekkel veszünk bucsut exczellenciádtól. Fogadja exczellenciád legforróbb köszönetünket, hálánkat mindazon sok kegyességért, melyet irányunkban tanusitani méltóztatott. Hő óhajtásunkat, hogy a mindenható exczellenciádat még sokáig tartsa meg teljes erőben, egészségben és boldogságban, tisztelt és exczellenciád által annyira szeretelt családja körében. Kérjük tartson meg minket is szives emlékében, jóindulatában, az ur isten éltesse exczellenciádat sokáig.

Az éljenzés csillapultával Tisza Kálmán miniszterelnök következőképen válaszolt:

Nagyon köszönöm szives megjelenésüket, a mi személyemet illeti. Hogy mik történtek e 15 év alatt, arról én magam itéletet nem mondhatok, de egyet magam is merek nyugodt lélekkel mondani, hogy legjobb tehetségem szerint igyekeztem azt tenni, a mi legjobb meggyőződésemnek megfelelőleg a közügy érdekében állott. (Élénk éljenzés.)

A mi a köztünk fönálló viszonyt illeti, igen örülök rajta, ha sikerült igazságosnak lennem. Hogy szigoru sohasem voltam, azt t. uraim önmaguknak köszönhetik, mert nem adtak okot arra, hogy szigoru legyek.

Fogadják részemről is köszönetemet azon buzgó támogatásért, melyben részesittettek és higyjék el, hogy a viszonyra, mely köztünk fenállott, mindig örömmel fogok visszaemlékezni. (Lelkesült éljenzés); hiszen, ha elválunk is hivatalosan, még is egy a czél. a melyet kiki a maga hatáskörében ezentul is követni fog: a közügynek, a haza jóllétének előmozditása. (Hosszas élénk éljenzés!)

Ismétlem, hogy a köztünk fenállott viszonyra mindig a legkellemesebben fogok visszaemlékezni, magamat pedig jó emlékezetükbe, barátságukba ajánlom. (Hosszantartó lelkesült éljenzés.)

A bucsuzó miniszterelnök ezután a jelenvoltakkal szives szavakat váltott, s meleg kézszoritással vett tőlük bucsut, mire az ünnepélyes tisztelgés véget ért.

*

Fél után két órakor tisztelgett a miniszterelnökség tisztikara Szápáry Gyula gr. miniszterelnök előtt, élükön Tarkovich József államtitkár, ki a következő beszédet intézte hozzá:

Engedje meg exczellenciád, hogy midőn a miniszterelnöki állást, melyre ő felsége bizalmából meghivatott, elfogadni méltóztatik, mi, a miniszterelnökség hivatalnokai exczellenciád előtt testületileg tisztelegjünk s mint ezentuli hivatali főnökünket tiszteletteljesen üdvözöljük.

Exczellenciádnak, kinek mint több izben már volt miniszternek bö tapasztalatai vannak a kormányzatban, teljesen ismeri a szolgálati viszonyokat, a tisztviselők helyzetét; mi is ismerjük exczellenciádat, bár eddig nem volt szerencsénk közvetlen hivatali összeköttetésben lenni, nemcsak mint higgadt, előrelátó és böles államférfiut, hanem különösen mint humánus hivatali főnököt is, ki a hivatalnokok sorsát is szivén viseli.

Azért teljes bizalommal és megnyugvással üdvözöljük exczellenciádat uj főnökünkül; fogadja exczellenciád részünkről ez alkalommal azt a biztositást, hogy igyekezni fogunk legjobb tehetségünk szerint, teljes buzgósággal és odaadással, hivatali kötelességünknek nagyméltóságod böles vezetése alatt megfelelni és szerencséseknek fogjuk magunkat érezni, hogyha szerény hatáskörünkben mint a kormányzat gépezetének egyszerü munkásai hozzá fogunk járulhatni ahhoz, hogy azon nehéz és sulyos feladatoknak teljesitése, melyek exczellenciádra, mint miniszterelnökre várnak, megkönnyittessék. Ajánljuk magunkat exczellenciád kegyességébe.

Szápáry Gyula gróf miniszterelnök e beszédre igy válaszolt:

E miniszterium ügyköre szám szerint tán nem olyan nagy, mint más miniszteriumoké, de az itt tárgyalt ügyek igen nagy fontosságuak, bizalmas természetüek és igen gyors elintézést igényelnek, s ezeknél fogva nagy megbizhatóságot is kivánnak.

Én, t. uraim, ismerem e miniszterium első tisztviselőjének müködését azon állásokból, melyeket eddig viseltem, mint a miniszteriumi tanács tagja, megismertem kötelességérzetét, megbizhatóságát s meg vagyok róla győződve, hogy azok a jó tulajdonok, melyek az államtitkár urban megvannak, mindannyioknak sajátja és hogy azt a bizalmat, a melyet elődöm iránt tanusitottak, irányomban és tanusitani fogják, (Lelkesült éljenzés) s ezáltal meg fogják könnyiteni azon terhes feladatok teljesitését, melyek reánk várnak. Önök viszont meg lehetnek győződve arról, hogy mint más alkalommal és mindig tettem, a tisztviselői kar érdekeit, méltányos kivánságait mindenkor teljes készséggel fogom támogatni. (Lelkesült éljenzés.)

Az uj miniszterelnök ezután a jelenvoltakkal szivélyes szavakat váltott, mire az ünnepélyes tisztelgés véget ért.

*

Teleki Géza gr. volt belügyminiszter ma délben bucsuzott el a belügyminiszterium tisztviselői karától. A miniszterium nagy termében gyülekezett a tisztviselői kar, élükön az egyes osztályfőnökökkel s Lukács György államtitkárral.

Midőn *Teleki* gróf Tibád Antal államtitkár kiséretében a terembe lépett, zajos éljenzés hangzott fel, mely csak akkor szünt meg egészen, midőn *Lukács* György államtitkár megkezdette bucsuzó beszédét, melyet igy végzett:

Nagyméltóságod az élet delén van, telve szellemi, testi erővel; ha elhagyja a mi körünket, azt hiszem, nem fog nyugodni, hanem továbbra is szolgálatot akar hazájának és a fejedelemnek tenni; adjon az isten elhez nagyméltóságodnak erőt, kitartást, s tartson meg minket kegyes jóindulatában.

A hosszantartó lelkesült éljenzés megszüntével *Teleki* Géza gróf a következő beszédben válaszolt:

Igen tisztelt uraim! A körülmények és viszonyok ugy hozták magukkal, hogy nekem önöktől válnom kell. Én e körülményeket — a mennyiben azok személyes viszonyaim óhajaival megegyeznek, — nem vettem nehezen s csak egy dolog van, a mi távozásom alkalmából fájóan érint: s ez az, hogy az általam hangoztatott eszmék megalkotásának nagy munkájában nem lehettek azokkal, a kikkel a munkát m[illegible] kezdettem. De e tekintetben vigaszomra szolgál, hogy a belügyminiszteri állást egy ugyanazon az alapon álló kiváló férfiu veszi át tőlem; s ennélfogva teljesen meg vagyok nyugodva az iránt, hogy azok, a miket megkezdettünk, megoldást is fognak nyerni. (Éljenzés.) Én, — bár nem mint belügyminiszter, hanem mint a nemzet napszámosa, támogatni fogom öt csekély erőmmel, igyekezni fogok, hogy ez eszmék érvényesittessenek. (Élénk éljenzés.) De ha bekövetkeznék az az eset, hogy talán kormányváltozás vagy más körülmények által olyan férfi lépne az ügyek élére, ki ezen eszméknek hive nem volna, én azzal szemben is állást foglalnék s védeném azokat mindenkor. (Lelkesült éljenzés.)

Vigasztalásomra szolgál az is, hogy a mig itt voltam önök között, láttam, mily kitartással, buzgalommal dolgoztak mindnyájan a nagy munka érdekében, melyet megkezdettünk. Vigaszomra szolgál az is, hogy midőn innen távozom, azt hiszem, senkiben sem hagyok rossz emléket vissza magam személyét illetőleg (Lelkesült éljenzés) s hogy az a barátság, a mely köztünk első találkozásunk alkalmával kifejlek, most már egészen megszilárdult. (Élénk hosszas éljenzés.) Meg kell még emlitenem, — a mi a fő, s a mit igen tisztelt barátom is megemlitett: ő felsége legkegyesebb kitüntetését. Ha fáradságos volt nekem a munka, ha talán volna is bennem némi kellemetlen érzés, midőn ma távozom, az ezen helyről jött elismerés mind ezekért böven kárpótol. Egyebet most nem mondhatok, mint hogy legyen az a viszony, mely közöttünk fennállott, maradandó, s ha az életben bárhol is találkozunk egymással, tekintsenek — illetőleg kik barátságtokkal már régebben megtiszteltek: tekintsetek mindig hü barátotoknak! (Szünni nem akaró lelkesült éljenzés.)

Alig ért véget a beszéd, hosszas lelkesült éljenzés hangzott fel s azután Teleki gróf szivélyesen kezet szoritott az összes jelenvoltakkal, mire a szép bucsuünnepély véget ért.

*

A közmunkatanács tisztikara br. *Podmaniczky* Frigyes alelnökkel élén ugyancsak ma tisztelgett ugy a távozó, mint az ujonnan kinevezett miniszterelnöknél. Tisza Kálmánnál kevéssel 12 óra után tisztelegtek, s Podmaniczky Frigyes báró bucsuzó szavaira, melyben a távozó miniszterelnök érdemeit méltatván, az intézményt a jövőre is böles támogatásába ajánlotta, Tisza Kálmán igen szivélyesen válaszolt, kiemelve, hogy a mit a főváros érdekében tett, azt nemcsak kötelességének tartotta, hanem szivesen is tette, mert a főváros felvirágzása és emelkedése országos érdek.

Délután 3 órakor Szápáry Gyula gr. uj miniszterelnöknél tisztelgett a tisztviselői kar, s ugyancsak Podmaniczky Frigyes b. tartott üdvözlő beszédet, figyelmébe ajánlva az intézmény ügyét az uj miniszterelnöknek. Szápáry Gyula gróf válaszában megigérte, hogy a maga hatáskörében támogatni fogja ezen testület érdekeit, s kérte a tanács alelnökét, Podmaniczky Frigyes bárót, hogy e téren ezután is ugyanolyan tevékenységet fejtsen ki, mint a minővel eddig igyekezett ezen intézmény ügyét előmozditani.

Az uj miniszterelnök ezután bemutattatta magának a tisztviselőket egyenkint, s rövid szivélyes beszélgetés után az ünnepélyes tisztelgés véget ért.

VIDÉK.

* **A rozsnyói** ág. hitv. ev. gyülekezet — a hol Czékus István 31 éven át lelkészkedett — márczius 23-án választja meg leendő papját, a ki hivatva lesz Czékus helyét — mint lelkész betölteni. A tekintélyes, vagyonos és népes gyülekezet osztatlan bizalma s szeretete s ragaszkodása a nagy kiterjedésü gömöri ev. egyházmegyének közszeretet- és közbecsülésben álló, érdemekben gazdag főesperesét, *Perray* Gyulát, süvetei lelkészt és a kerület egyik püspökjelöltjét, választja meg lelkipásztorának! Terray nem csak mint jeles főesperes, de mint kitünő lelkész is ismeretes, s épen ezeknél fogva a rozsnyói ev. egyház jobb választást nem is eszközölhetett volna! Hogy Terray főesperes megválasztását mennyire óhajtják a rozsnyóiak, az a körülmény bizonyitja legjobban, hogy a főesperes kérését, hogy a gyülekezet is járuljon a káplántartáshoz bizonyos összeggel — készséggel elfogadták, és a kivánt összeget megajánlották. A leendő rozsnyói papnak a gyülekezet vezetésén és kormányzásán kivül, fontos hivatása lesz felügyelni a kerületnek Rozsnyón elhelyezett árvaházára és felsőbb leányiskolájára, mely intézeteknek még nincsen annyira szilárd alapjuk, hogy nélkülözhetnék egy gondos felügyelő és szerető édesatya hiányát. Terrayban mind kettőt megtalálja a kerület két ifju intézménye. Sokan hisznek annak lehetőségében, hogy Terray főesperes az áldott emlékü *Czékus* püspöknek nemcsak a papságban lesz utódja, de egyuttal a püspöki méltóságban is, a melyre ő a haza és egyház körül szerzett érdemeinél fogva mindenben méltó is.

* **Vasmegye** közigazgatási bizottsága márcz. 12-én tárgyalta Rill József kir. tanfelügyelő bonyolult ügyét. A vizsgálat egyáltalán nem rehabilitálta a tanfelügyelőt, ki vasmegyei müködése alatt csak ellenszenvet gerjesztett maga ellen. A közigazgatási bizottság hosszas vita után Rohrer László határozati javaslatát fogadta el, mely igy hangzik; Tekintve, hogy a közig. bizottság az előterjesztett vizsgálati iratokból meggyőződött arról, hogy Rill József kir. tanfelügyelő által összeségében és tagjaiban sulyosan megsértve lett: magát a fenforgó ügy elbirálására eléggé elfogulatlannak nem találja, minélfogva az összes vizsgálati iratok további illetékes intézkedés végett a nagymélt. közoktatási miniszteriumhoz azon kérelemmel terjesztetnek fel, hogy Rill József urat a közig. bizottság előtt kifejezett kivánatához képest, s azért, mert e helyen továbbra a közoktatás terén haszonnal nem működhetik: sürgősen áthelyezni és szabadságolni méltóztassék.

KÜLFÖLD.

— márcz. 16.

A franczia miniszterválság megoldása minden valószinüség szerint olyan, a mint legutóbbi táviratink jelezték. *Freycinet* vállalkozott az uj kabinet megalakitására és meghivta legelőször is *Constans* volt belügyminisztert, kinek belépése már egészen bizonyos. Constans vagy előbbi tárczáját, a belügyit veszi át, vagy pedig Spuller üresen maradt tárczáját, a külügyit. Ez utóbbi esetben *Bourgeois* vagy a közoktatásügyi tárczát veszi át, vagy pedig kilép a kabinetből, melybe ugyis csak Constans utódjaként jutott be s melyből erős radikalizmusával meglehetősen kiri. Floquet, kinek Bourgeois legbuzgóbb hive, azon fáradozik, hogy pártjának e képviselője tovább is megmaradjon a kabinetben. Annyi bizonyos, hogy Bourgeois kiszoritása most már egyenes sértés lenne a republikánus párt radikális árnyalata ellenében.

A *berlini konferenczia*, melynek megnyitásáról mult éjjeli táviratink adtak hirt, holnap tartja második ülését. Az elnök által tegnap bejelentett munkarend szerint az ülések naponta 11-től 1-ig és 2-től 4-ig fognak tartani. A holnapi ülésen általános tárgyalás alá veszik az értekezlet programmját s csak azután fogják megalakitani a bizottságokat, melyek a programm egyes részleteinek tárgyalására lesznek hivatva. A munkarend egy pontja igy szól: Az értekezlet egész tartama alatt minden tárgyalás *szigorúan titokban marad*. Habár az értekezletnek nincs diplomáeziai jellege, ez a határozat azért látszott szükségesnek, hogy a megbizottaknak módjokban legyen minden külső befolyástól és tekintetektől menten fejezni ki nézeteiket. A tegnapi megnyitáskor a konferenczia még nem volt teljes. Egy angol megbizott és a spanyol képviselők még hiányzottak.

Oroszország, habár nem vesz részt a berlini konferenczián, melyre a dolgok természete szerint nem is volt meghivható, szintén élénken foglalkozik a munkás-ügygyel. Igy jelentik az orosz lapok, hogy a belügyminiszterium az egész orosz gyári törvénykezés reformálását tervezi. A gyári törvények hatáskörét jelentékenyen kiterjesztik s fölveszik bele a munkások baleset ellen való biztositását is. A gyári munkások számára külön betegalapokat teremtenek, mely alapokból a kenyérkereső nélkül maradt munkáscsaládok is segélyeztetnek. A Novoje Vremja kiemeli, hogy Oroszország kiváló figyelemmel fogja kisérni a berlini értekezlet tárgyalásait és okulást fog belőlük szerezni.

UJDONSAGOK.

— márcz. 16.

— ***Személyi hirek.*** *A király* ma reggel a várpalotai szent Zsigmond-kápolnában jelen volt a misén. — *Stefánia* özvegy trónörökösné az Osztrák-magyar monarchia irásban és képben ezimü munka szerkesztőségének közlés végett több dolgozatot engedett át. — *A lahorei* szultán április közepén érkezik Bécsbe. — *A bajor* regensherczeget május elején Bécsbe várják. — *A walesi* herczeg legidősebb fiával márcz. 19-én Berlinbe utazik.

— **A király elutazása.** Több mint négy heti budapesti tartózkodás után ma távozott el a király magyar fővárosából. Elutazása, kivánságához képest, minden szertartás nélkül való volt. Az udvari kiséret jó korán ott volt már az osztrák-magyar államvasutak pályaudvarán, a honnan pont kilencz órakor volt a külön udvari vonat indulandó. Öt perczczel kilencz óra előtt robogott a király fogata az udvari váróterem elé, a hol *Szápáry* Gyula gróf miniszterelnök, *Ráth* Károly főpolgármester, *Török* János főkapitány, s a vasutársaság részéről *Blazovich* igazgató, *Mössmer* főfelügyelő és *Littmann* állomásfőnök — mindannyian magyar diszben — várták megérkezését. A király *Paar* főhadsegéddel lépett a váróterembe s először Szápáry miniszterelnökkel, majd a főpolgármesterrel s a főkapitánynyal váltott barátságos szókat. Diesérte Budapest szembetünő fejlődését, a nagy körutat, mely máris impozáns ut s még pompásabbnak igérkezik. Öt perczig tartó beszélgetés után a király a vonatra szállott. A perronon a kiséret tagjai, név szerint *Bolfras* vezérőrnagy, *Sachs* korvettkapitány, *Pápay* a kabineti roda főnöke és *Wolkenstein* gróf főkonyhamester tisztelteljesen üdvözölték ő felségét, mikor a várteremből kilépve, az udvari szalonkocsi hágcsójára lépett. Pont kilencz órakor minden indulási jeladás nélkül indult el a vonat, melyet a vasuti főfelügyelőség részéről *Benáe* Attila biztos, az államvasutak részéről *Tolnay* és *Löwinger* felügyelők és *Hegel* felügyelő helyettes kisérték. A vonatot *Littmann* állomási főnök indito ta, a kinek ő felsége ma egy értékes gyémánt mellütt küldött ajándékba. A király holnap reggel hat órakor érkezik Bécsbe.

— **A királyné és Mária Valéria főherczegnő** Budapestről Wiesbaden felé tett ujában tegnap átutazott Bécsen, a hol ezuttal a királyné kivánságára nem volt fogadtatás. Velök volt Ferencz Szalvator főherczeg is. Bécsbe érkezve a királyi család tagjai a szalonkocsiban maradtak s ott reggeliztek, azután egy óra 20 perczkor tovább utaztak Wiesbadenbe, hova mint egy mai táviratjelenti, reggel hét órakor meg is érkeztek. A királyné és leánya a Langenbeck-villában fognak lakni, hol az egyik szobát az idén is kápolnának rendezték be. A királyné Wiesbadenben a fürdött, meg a massage-kurát fogja használni, s ezt már holnap megkezdi.

— **Az olasz trónörökös utja.** Az olasz trónörökös, mint az O.-É-nek Zsombolyáról táviratozzák, ma ott átutazott s fényes fogadtatásban részesült. A trónörökös Bielek főszolgabiróval tudatta megelégedését a fogadtatásért. Bukarestbe érkezéséről mai kelettel a következőket táviratozzák: Az olasz trónörökös ma délelőtt ide érkezett. A pályaudvarban a román király és a trónörökös fogadták. A herczeg a román trónörökössel az összegyült nagy néptömeg szivélyes óvációi közt egyenesen a szállodába hajtatott. Délben látogatást tesz a királyi párnál, hol szük körben villásreggeli, este pedig ebéd lesz, melyre a miniszterek, az olasz követ és a főméltóságok hivatalosak.

— **Beksics Gusztáv felolvasása.** Beksics Gusztáv országgyülési képviselő, mint Szepsi-Szt.-Györgyről táviratozzák, tegnap este ott nagy közönség előtt felolvasást tartott a szepsi-szt.-györgyi hölgyek általi rendezett estélyen. A felolvasást tetszéssel fogadták.

— **Kossuth Lajos levele.** A sátoralja-ujhelyi hat osztályu gimnáziumnak nyolcz osztályuvá leendő kibővitése érdekében nagy mozgalom van most Zemplénmegyében. Megirtuk lapunk mai számában, hogy a czél javára Sátoralja-Ujhelyen emléklapot adnak ki. Tegnap jelmezes bazár és sorsjáték volt Zemplénmegye fővárosában s ez alkalommal az Emléklap meg is jelent. A rendezőség felkérte Kossuth Lajost, mint a sátoralja-ujhelyi gimnázium volt növendékét, hogy küldjön az emléklap számára emléksorokat. Kossuth, mint emlitettük, hosszabb levélben válaszolt erre a kérésre s ekképen fejezi ki Hornyay Bélához czimzett sorait: «A nyomtatott felhivásnak, melyet Ön velem szives volt közölni, azon utolsó két sora, mely egy aláirási iv mellékléséről szól, ki van törölve. Kérem öntt Uram! Legyen szives Matlay Etele elnök urat kiváló tiszteletem kijelentése mellett nevemben megkérni, hogy tiszteljen meg engem egy aláirási iv megküldésével, miszerint az aláirások felteleive-

megösmerkedhessem. «Res angusta domi» a hontalan aggastyán hajlékában. Nagyon «angusta», a fejszédülésig az, de hát akár mennyire «angusta» legyen is, én mint sátoralja-ujhelyi eredetü magyar ember, a mint kötelességemnek ismerem, ugy jogot is tartok reá, hogy a Matolay Etele ur elnöklete alatt megindult ujhelyi kulturális mozgalom sikeréhez szegénységem filléreivel hozzájárulhassak.»

— **Szedők versenye**. Bizonyára üdvösebb, nemesebb versengés, mint a minőket egyre-másra rendeznek minálunk is, s még inkább a külföldön. Rendezzenek versenyeket, melyek a lovaglásban, biczyklizésben, vivásban, boxolásban, ugrásban vagy szaladásban való nagyobb ügyességet feltüntetik; ez szép dolog és nem árt; — de rendezzenek olyan versenyeket is, melyek a munkában, a kenyérkeresetre szükséges dologban való ügyességet fejleszti és tökéletesiti, mert ez is üdvös és szép, — s emellett hasznos is. Ilyen volt az intencziója a «Budapesti könyvnyomdászok társaskörének», mikor ma délután, a sajtószabadság kivivásának emlékünnepén szedőversenyt rendezett; *az első szedőversenyt Budapesten*. Az volt a verseny czélja, hogy elismerést vivhasson ki a budapesti szedők közül az, a ki a legügyesebb, leggyorsabb és leggondosabb. A versenyen, melyben majdnem valamennyi budapesti nyomda legügyesebb szedői képviselve voltak, *tizenketten* vettek részt, s az érdekes és szép küzdelmet a budapesti szedők elitje nézte végig nagy érdeklődéssel. A pesti könyvnyomda részvénytársaság helyiségében volt a verseny, melyet rövid ünnepség előzött meg. Lovag *Falk* Zsigmond, a verseny védnöke üdvözölte a versenyzőket és a nézősereget, melynek tömött sorait számos hölgy élénkitette; s az üdvözlő beszédben, melylyel a versenyt megnyitotta, rövid szavakban jelezte az ünnepély czélját és jelentőségét is. Beszéde, melyet a versenyzőkhöz intézett, főbb vonásaiban igy hangzott:

Tisztelt uraim! Mi munkások, a kik reggeltől estig munkában vagyunk, hogy ma ünnepnapon is a nemes versenynek áldozzuk szabad időnket, dicséretre méltó törekvés. Barátja vagyok a versenynek, de a *tisztességes versenynek*, és ezt a mai versenyt én annak tartom. Ez a munkások nemes versenye, a mely azt mutatja, hogy törekszünk a továbbhaladásra; midőn a mai versenyt ezennel megnyitom, a versenyzőknek még csak azt kell mondanom, hogy: «Munkára fel!»

Ezután kezdetét vette a verseny. A versenyzők, szám szerint tizenketten, ugyanannyi szekrény elé állottak, melyekbe előzőleg ők maguk osztották az «irást.» Előttük a kézirattal, mely mindannyi számára teljesen egyforma volt, kezökben a «vinklivel», várták a jelt, hogy megkezdjék *Ács* Mihálynak, a kör tiszteletbeli elnökének «Emlékezés 1848 márczius 15-ikére» czimü ünnepi beszédének szedését. Pontban 2 órakor adta meg a védnök a jelt, s ezentul lázas sietséggel folyt a munka szakadatlanul három órán keresztül. A fürge kezek gyorsan kapkodtak a szekrény száztéle rekeszkéjeibe, betü betü mellé sorakozott, sor sort ért, mig végre pontban öt órakor az elnök ujra jelt adott, hogy a versenynek vége. A versenyzők félre tették a «vinklit», letörölték a verejtéket homlokukról, s várták az eredmény kihirdetését. Ebbe azonban még jó idő tellett, mert előbb a korrektorok és szakbirálók vizsgálták át a szedést, nemcsak a sorok számát olvasva meg, hanem a szedés minőségét is alapos vizsgálódás tárgyává téve. Minden öt sajtóhibáért egy-egy sort leszámitottak a szedésből, s ezenfelül gondot vetettek arra is, vajon az egyes szók között a távolság helyesen van-e «kiverve», vajon nem következik-e több elválasztás közvetlenül egymás után, szóval mindazokra az apróbb, s az olvasónak szemébe sem ötlő hibákra, melyeket a nyomdász technikai szempontból hibának számit. Mikor a vizsgálódással elkészültek, kihirdették az eredményt, mely a következő: Az első dijat, 4 darab tiz frankos aranyat: *Melisszer* Ernő nyerte, az *Egyetértés* szedője, *aki 146 sort, azaz 7416 betüt szedett a verseny alatt*. A második dij, egy körmöczi és egy tiz frankos arany *Link* Józsefnek, a pesti részvénykönyvnyomda szedőjének jutott, aki ugyanaz idő alatt 142 sort, azaz 7242 betüt szedett; a harmadik dijat, egy körmöczi arany, nyerte *Benjáts* Sándor, a *Postaközlöny* szedője (Buschmann-nyomda) nyerte 134 sorral, azaz 6834 betüvel; a negyedik dijat, egy tiz frankos arany, kapta *Einczig* József (Franklin-nyomda), aki a verseny ideje alatt 133 sort, azaz 6783 betüt szedett; az ötödik dijat pedig, egy tiz frankos arany, *Lustig* Lajos kapta (Hungária-nyomda), a ki a verseny ideje alatt 128 sort, 6528 betüt szedett. Versenyeztek még Preusz Jakab, Genda Antal, Lippert István, Lipp Károly, Sprenczi Károly, Neumann Mór és Pataky István. — A dijakat este 9 órakor osztották ki a Wassermann-vendéglő helyiségében, a hol a nyertesek tiszteletére diszlakomát rendeztek. Az ünnepségen a nyomdászok dalárdája a «Szózatot» énekelte, azután *Kleinmann* Frigyes a társas kör elnöke alkalmi beszéde következett, majd *Láng* J. L. intézett buzditó szavakat a versenyzőkhöz, s kiosztotta a dijakat, különös elismeréssel emlékezvén meg az első dij nyerteséről *Melisszer* Ernőről, a ki a dijon kivül, a budapesti szedők közt az elsőséget vivta ki, s valamennyi társa elismerésére szerzett érdemet. Az ünnepélyen még kiosztották a nyertes szedő szedésének kefelevonatát és *Gyöngyössy* Károlynak, a *Pallas*-nyomda korrektorának hangulatos és szépen megirt alkalmi költeményét, s *Ács* Mihály felolvasta a versenyhez irt alkalmi szövegét. A szép ünnepség végén még a dalárda énekelt hazafias dalokat s azután banket következett a nyertesek tiszteletére. — Mint érdekes körülményt megjegyezzük, hogy ezt az ujdonságot is *Melisszer* Ernő, az *Egyetértés* rendes szedője, az első dij nyertese szedte.

— **Szerencsétlenül járt huszártiszt**. Szombathelyen a 11-ik huszárezred egyik legkedveltebb tisztje, báró Prónay főhadnagy, e hó hó 9-én délelötti 10 óra tájban sétalovaglást tett. Midőn az oladi kis hidon át akart nyargalni, lova megcsuszott és lebukott a patakba, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a főhadnagy jobb lábát törte. A lónak semmi baja sem esett. A főhadnagyot szekéren szállitották haza s most gyógykezelés alatt van.

— **A Markbreiter-ügy** legujabb adata az, hogy tegnap Eder János tullni pék is feljelentést tett dr. Markbreiter ellen, a kit azzal vádol, hogy 9749 forintról szóló takarékpénztári könyvecskéjét, melyet kölcsön kért tőle, elsikkasztotta. Ugyancsak tegnap hivatalosan felnyitották a szökevény ügyvéd pénztárát, melyben egy ezüst órát, egy értéktelen váltót s néhány jelentéktelen okmányt találtak. — Mint bécsi levelezőnk távirja Glaser ügyvéd ma egy takarékpénztári betéti könyvecskét deponált, melyet Markbreiter egy kölcsön fejében az egész összeg erejéig elzálogositott.

— **Harmincz éves remeteség**. Keszthelyről a következőket irja levelezőnk: Egy 99 éves agg leány halt meg itt e hó 10-én, a ki 30 év óta valóságos remete életet élt keszthelyi főutczai, ódonszerü emeletes házában. Harmincz év óta Puly Francziska, — igy hivták az aggszüzet, — soha sem lépte át háza küszöbét, hozzá belépni csak ételhordónőjének s igen ritkán a közeli rokonoknak volt szabad. Benn a házban 30 év alatt egy kéz sem mozdult a végből, hogy egy kis rendet csináljon. Minden ugyanazon helyen van az egész házban, mint 30 évvel azelőtt, mikor a Fáni néni huga, Netti meghalt. Különös helyzetben lepte meg Fáni leányasszonyt a kérlelhetlen halál. Mikor 10-én reggel az ételhordó asszony megjelent nála, a leányasszony egy régi tulipános ládán ült holtan, kezében egy üres ivópohár. A mint a városban hire terjedt a Puly k. a. halálának s megnyiltak csikorogva a rejtélyes emeletes ház kapui: ezer meg ezer ember zarándokolt a ház belsejébe. Az udvar felőli rész századok előtti időkre emlékeztet. Repedezett kormos falak, a lépcsőzet fel az emeletre, az erkélyes tornácz, az egész épitészet mind nem a mai korból való. Az udvaron, a fal mellett egy mecsetszerüen épült mély kut van, melyből 30 év óta vizet nem huztak. Az udvar jobboldalán egy puszta kert terül, melyben hajdan párját ritkitó nemes gyümölcsök termettek. Ott van egy szőlőtő, melyen egymagán 1834-ben 18 akó kitünő bor termett. Az udvar hátulsó részén egy lyukas tetejü kocsiszin alatt egy különös alkotásu s félig a földbe roskadt cséza áll, melynek még ma is sok bámulója akad. A kocsi-alja egy közönséges ökörszekér, fatengelyekkel, melyen két külön ülés van. Az első egy fából készült, hintaalaku, gömbölyü aljjal, a második hátsó ülés egyszerü fonott kas. Az első ülésnél a rugonyokat a kashoz erősitett lánczok helyettesitik. Azt mondják, hogy e kocsi legalább 160 éves. Mikor a Fáni k. a. mamáját vitték rajta esküvőre, akkor volt uj. A szobákat elzárták a rokonok. Bizonyára igen sok érdekes régiség van bennök. A konyhában régi divatu edényeket lehet látni. Az önmagát remeteségre kárhoztatott aggszüz nagy vagyonnak volt tulajdonosa. Nagy számu rokonság kisérte porhüvelyét e hó 12-én örök nyugalomra.

— **Hat hétig a Balatonban**. Varga Ferencz vonyarczi lakos január hó 25-én estefelé a Balaton jegén haza felé tartván, egy rianásba esett s a jég alá merült. Másnap a Balatonnak azt a részét átkutatták, de Vargát nem találták. Most, márczius 11-én, mint nekünk irják, egy balatonparti kanász észrevette, hogy sertései valamin marakodnak. Jobban szemügyre vevén a tárgyat, irtózattal látta, hogy a sertések egy félig feloszlásnak indult emberi holttestet vonszolnak. A megejtett rendőri vizsgálat Varga Ferenczet ismerte fel a hullában.

— **Hibaigazitás**. *Irányi* Dániel, a függetlenségi és 48-as pártkörben tegnap mondott felköszöntőjének egyik mondata, mint hitelesen értesülünk, igy szólt: «Ha országgyülési pártunknak kezdetére visszatekintek, a mikor tagjainak száma mindössze 16—17-re rugott és végigtekintek mostani sorainkon, a mikor *a kilenczvenet megközelitjük* (Felkiáltások: Már meghaladtuk!) lehetetlen nem megelégedéssel fogadnunk e tényt s lehetetlen nem bizalommal és reménynyel tekintenünk a jövőbe.»

Rövid hirek. *Pór-Porpácson* Horváth István és Ferencz odavaló lakosok önvédelemből agyonverték Gerencsér József nevü társukat. — *Somlyó-Ujlakon* tegnapelőtt este Friedmann Simon boltjában tüz támadt, melyben a tulajdonos felesége teljesen összeégett, ugy hogy életbenmaradásához alig van remény. — *Székesfehérváron* Kiss István 13 éves fiu czivakodás közben halálosan összeszurkálta Bada István nevü hasonló koru társát. — *Mokrinban* Gligorin Szima vallási rajongásból agyonszurta a feleségét, a ki nem akart áttérni férje vallására — *Orosházán* e hó 11-ikén Veruszió Sándor odavaló lakos ismeretlen okból felakasztotta magát.

— **Kitett gyermekholttest**. Az Erzsébet-körut és dohány-utcza sarkán épülő ház pinczéjében tegnap délután egy ujságpapirosba burkolt gyermekholttestet találtak a munkások s a leletről értesitették a rendőrséget.

— **Öngyilkosság**. Heben Ferencz napszámos az éjjel hársfa-utczai lakásán felakasztotta magát és meghalt.

— **Eltüntek**. Bobor János 57 éves mészáros, a józsefvárosi teherpályaudvaron levő lakásáról f. hó 11-én. — Zirna Francziska 16 éves hajadon, édes anyjának liliom-utczai 37. sz. a. lakásáról 14-én eltávozott s azóta nem került meg.

— **A vigadóban történt botrány** ügyében ma délben hirdette ki az itéletet *Máttás* Hugó, a IV—V. kerület kapitánya. E szerint a kapitányság *Erdélyi* Gyulát és *Vidats* Jánost a közrendet és a közönség élvezetét háboritó csendháboritás és egyes személyeknek botrányt okozó cselekmények által durva megsértése miatt» egyenkint a fővárosi szegény-alap javára forditandó 50 forint pénzbüntetésre, ennek behajthatlansága esetén 5 napi elzárásra itélte. Az itéletben mindkét fél megnyugodott.

— **Uj szelvények kiadása**. A tiszai és 1860-ik sorsjegyek uj szelvényivei átvehetők a «Mercur» kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete Politzer S.-nél Budapest, Dorottya-utcza 12.

— **Edison phonograf** naponkint 11—1 és 3|8 óráig hallható a *Magyar Király* szálloda (Dorottya-utcza) 1. emeleti termében, *belépti dij 1 frt.*

Apponyi lakoma.

A mérsékelt ellenzék ma esti konferencziája után, melyen a párt jövő magatartásáról tanácskozott, vezére *Apponyi* Albert gróf tiszteletére a Vadász-kürtben lakomát rendezett.

Dessewffy Aurél gr. mondta az első pohárköszöntőt. Rég meg fogadta ő s néhány barátja, hogy mihelyt megtörik az a személyes uralom, a mely alatt az ország nyögött, megünneplik azt. E személyes uralom bukásában szóló a rendszer bukását is látja s meg van arról győződve, hogy Tisza bukásával hazánk egy uj korszaka fog kezdődni. Azokra a férfiakra emeli poharát, a kik másfél évtizeden keresztül példájukkal, hazafiságukkal megmutatták, hogy van még hazánkban bizonyos rezisztálásiképesség s hogy erélylyel, kitartással lehet még oly erős befolyások s áramlatok ellen is küzdeni. E férfiak közt az első Apponyi Albert gróf, ő rá üriti poharát. (Élénk éljenzés.)

Gaál Jenő szerint személyes uralomnak megyünk eléje ujból. Az a személyes uralom, a mely a közelmultban majdnem tönkretette Francziaországot, az a személyes uralom, a mely ellen 15 évig mi küzdöttünk, az nekünk nem kell, de igenis kell az a személyes uralom, a mely egyszersmind a tiszta politikai erkölcs uralmát jelenti. Nincs a házban, nincs az országban politikus, a kinek annyi személyes hive volna, mint Apponyinak. Élteti Apponyi tanitványait s ezek közt az elsőt, Horánszkyt. (Lelkes éljenzés.)

Horánszky Nándor beszélt azután. A 15 évi küzdelemből semmi mást nem visz a párt haza, mint azt, hogy becsületes politikusok voltak. Élteti Horváth Lajost, mint a ki már a Tisza-korszak előtti időben is hazafiasan szerepelt.

Apponyi Albert gróf a következőleg szólt: A legmélyebb hála ösztönöz arra, hogy felszólaljak. A legmélyebb hála mindazért, a mikben a párt részéről nehéz 15 esztendőn keresztül részesültem. Ha sikerült a haza közéletében jó befolyásu — bár csekély tényezővé válnom, ezt valóban a legkisebb mértékben sem köszönhetem személyes tulajdonságaimnak, hanem köszönhetem legnagyobb mértékben annak a mit a párt részéről nyertem. Az együttmüködés ezzel a párttal felvilágositotta értelmemet. Én, midőn a politikai pályára léptem, azon első neveltetésemből, a melyet oly sokszor gunyosan emlitenek és ócsárolnak s a melyre azonban én mindenkor a legmélyebb hálával és kegyelettel fogok visszaemlékezni, egy becses kincset vittem a közéletbe: azt a gondolatot, hogy a közéletben szereplő egyén összes érdekeit, de még nemesebb értelemben vett ambicziójával is önmagát semminek tekintse, a közérdeket pedig mindennek. (Helyeslés.) A viszonyokhoz kell a gyakorlati politikusnak alkalmazkodni, nem lehet egy generáczióból átvinni a másikba az eszmék egész készletét. De az önzetlen szellem, ez az örökkévaló momentum a tisztességes politikában igenis átszárnyal az egyik generáczióról a másikra s ez volt az, a mit én ugy egyéni, mint politikai nevelésemből a közéletbe hoztam. Magától értetődő dolognak tartottam, hogy azok, a kik a közpályán müködnek, mind a közjó előmozditásán fáradoznak. Sok embert, a ki az emberekbe fektetett naiv hittel lép be a közéletbe, ha aztán számos csalódáson menve át, szkepticzizmus fog el. Az első, a miért én e pártnak véghetetlen hálával tartozom, az a kedvező tapasztalás, hogy lehet még Magyarországon önzéstelen, tisztességes politikát folytatni, a legnehezebb körülmények között is. A körülmények, a melyek közt müködtünk, a legnehezebbek voltak. Szemben álltunk egy óriás hatalommal, a melynek küzdelme első sorban nem azok ellen irányult, a kik töle elvi tekintetben a legtávolabb állottak, hanem első sorban mi ellenünk; nem azok ellen, a kik rájok közvetlen veszélyt nem képezhettek. Ezeknek szerették némelykor udvarolni, jogosultságukat szerették némelykor elismerni, s azok ellen hatalmi apparátust mozgásba nem igen hoztak, csak a mi pártunk volt az, a mely ellen egész hatalmukat mozgásba hozták s minden támadásuk jól szervezett, jól berendezett hadviselés alakjában mi ellenünk irányult. Egy ily hatalommal szembe szállni nehéz, de nem lehetetlen, ha az ember azzal szemben mozgósitja mindazt, a mi kevésbé felvilágosodott tömegeknél is hatalmat képvisel, hogyha felrázza a sziveket, hogyha felkorbácsolja a szenvedélyeket, hogyha a népet oly mámorba viszi, a melyben aztán neki megy mindennek. A kétségbeesés küzdelmének ezen eszközeit meg kellett tagadni magunktól, mint lelkiismeretes emberektől. Mi nem adhattuk magunkat át ezen az erkölcsi alapot nélkülöző, a nemzet igaz és jogos aspiráczióit nem respektáló, a közjogi alapot nem nemzeti, hanem nemzetellenes irányban félremagyarázó hatalomnak, ha annak előnyeit részünkre fel nem használhattuk. Ép oly kevéssé rázhattuk fel a szenvedélyeket, pedig bizonyisten a tehetségünk meg lett volna hozzá, ép oly kevéssé léphettük volna át azon határokat, a melyeket a hideg ész és megfontolás előnkbe szab, de a melyek a mi akcziónkat megbénitották, de a melyeket ha mi nem respektáltunk volna, ellentétbe jutottunk volna meggyőződésünkkel és ép oly kevéssé lettünk volna becsületes politikusok, mint ha a hatalomnak szolgáltunk volna. Furcsa időket hozhattunk volna Magyarországra, hogy ha mi a szenvedélyek fáklyáját meg akartuk volna gyujtani. Nem mondom azt egy pillanatra sem oly értelemben, hogy ezzel a másik ellenzék működésére kárhoztató itéletet mondanék. Azok saját meggyőződésük szerint cselekedtek. Eljártak lelkiismeretük szerint, mert ők a népet azon eszmekért lelkesitették, a melyeket helyeseknek tartottak; de mi odáig el nem mehettünk. Nekünk saját lelkiismeretünk szerint ezt tennünk nem volt szabad. Igy voltunk mi nehéz középutra kárhoztatva. Ki voltunk téve annak, hogy mi, a kik a nemzet ügyét igazán szivünkön hordjuk, félszegséggel, félénkséggel vádoltattunk. Igen, meg vallom, féltünk. Mert félek oly lángot meggyujtani, a mely nemcsak azt emészti fel a mit roszszak tartok, hanem azt is, a mit szeretek. Szük talajon kellett dolgoznunk. A legádázabb módon üldöztetve jobbról, nem mindig méltányolva balról. Azok a férfiak, a kik ezt a küzdelmet másfél évtizeden át átélték, lemondva nemcsak azon eszközökről, a melyeket a hatalommal való összeköttetés biztosit, de lemondva egyszersmind arról a benső mámorokról, a melyeket a zajos népszerüség élvezete az emberi szivnek táplálékul nyujt, — ezek a férfiak megérdemlik, hogy abban a pillanatban, midőn müködésünkben a küzdelmeink első gyümölcsét látjuk érni s ránk nézve egy uj korszak kezdődik, lehetetlen, hogy ezekről a legnagyobb tisztelettel meg ne emlékezzünk. Éltetve a pártot, kifejti még, hogy a politikai pályán soha oly boldog nem lesz, mint mérsékelt ellenzéki együttmüködésük alatt.

E nagy lelkesedést keltő felköszöntő után még *Bernáth* Dezső éltette Grünwald Bélát, *Hock* János Dessewffy Aurél és Wenckheim Frigyes grófokat, végül pedig *Grünwald* Béla Apponyi Albertet.

Márczius tizenötödike.

Gyöngyösről irja levelezőnk: Márczius tizenötödikét ez évben is kegyeletesen ünnepelte meg Gyöngyös város lakossága. Az ünnepi beszédet *Hentaller* Lajos orsz. képviselő tartotta a városháza erkélyéről. Az eszmegazdag, szónoki hévvel előadott beszéd igen tetszett a nagyszámu közönségnek. A beszéd előtt és után a dalárdák hazafias dalokat énekeltek. A közönség ezután kivonult a temetőben nyugvó 48-as honvédek szépen feldiszitett sirjához. Itt Taposy Márton városi tanácsos tartott lendületes szép beszédet, mire Deutsch Adolf városi tanácsos szavalta el nagy hatást keltve, Kasztovszky alkalmi költeményét. Este a «társadalmi kör» helyiségében közvacsora volt, mely fölött egymást érték a szebbnél-szebb pohárköszöntők.

Az esztergomi főgimnáziumi ifjuság nevében a márczius 15-iki ünnep alkalmával *Alapi* Gyula tartott beszédet.

Torda város polgársága, mint levelezőnk irja, fényes ünnepélylyel ülte meg a nagy nap évfordulóját. Az ünnepély szinhelye már három óra előtt szorongásig megtelt érdeklődő közönséggel. A tordai dalkör a Hymnuszszal nyitotta meg az ünnepet. Ezután Sándor Kálmán kir. törvényszéki biró lépett a szószékre, s nagy figyelem és viharos éljenzések között tartotta meg emelkedett szellemü alkalmi beszédét. Majd Borbély István szavalt, melyet a tordai függetlenségi párt jegyzőjének Vajna Ödönnek lendületes beszéde követett. A tordai zeneegylet által előadott Klapka-induló hangjai mellett lelkes hangulat között oszlott szét az ünneplő közönség.

Nagy-Szalontáról jelenti levelezőnk. A hazafias ünnep városunkban a ref. templomban tartott isteni tisztelettel kezdődött, melyen Miklósy r. lelkész mondott hazafias és vallásos eszmékben gazdag beszédet. Ezután a központi fiuiskola udvarára vonult a közönség: hol a dalárda a «Szózat»-tal nyitá meg az ünnepélyt. A «Szózat» eléneklése után Nagy Márton a járás főszolgabirája történelmi ismeretekben gazdag, felette remek beszédben ösmertette a nagy nap jelentőségét. Utána a dalárda adta elő a «Nyugosznak ők a hős fiak» czimü dalt. Majd Kolosvári Aladár szavalta el Ábrányi Emil «Márczius idusa» czimü hazafias költeményét, s a dalárda adta elő a «Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos» czimü dalt. Ezután ifj. Csáky György olvasta fel ez alkalomra irt szép beszédét. Utána Ryhliczky Jeromos szavalta igazi ifjui tüzzel Illyés Bálint «Márczius 15» czimü költői eszmékben gazdag, gyönyörü költeményét. Végül a dalárda a «Hymnus»-t zengte el, és ezzel az ünnepély ½11 órakor véget ért. Este lakoma volt.

Orosházán a kaszinó saját helyiségeiben társas vacsorával egybekötött ünnepélyt rendezett. A függetlenségi olvasó népkörben a dicső nap emlékére Klár Béla lelkész-tanitó tartott ünnepi beszédet.

Váczott a váczvidéki egyetemi ifjak köre, a dalegyesület, az első általános ipartársulat és a római kath. legényegylet délután 4 órakor a városház-téren zászlók alatt gyülekezvén zeneszó mellett, ezer, meg ezer ember által kisérve, zárt csapatokban vonult le a városon kivül levő honvéd-szoborhoz, az ünnepség szinhelyére. A dalegyesület elénekelte a szózatot, Petőfi «Talpra magyar»-ját szavalta Pichler Győző, a budapesti tudomány-egyetem olvasó-körének küldöttje, azután Alpári Lajos ünnepi beszédet mondott, Gegus Dániel Bajza Apothesisát szavalta, végül Pichler Győző mondott zárobeszédet. Este a polgárok lövőházába társas vacsorára gyülekeztek.

Az eperjesi kollegium kebelében a mult évben alakult «Akadémiai egyesület», mint nekünk irják, igen szép ünnepélylyel rótta le kegyeletét nemzeti ujjászületésünk évfordulóján. A kollegium nagy terme ünnepi diszben volt s szinültig megtelt intelligens közönséggel. Az ünnepélyt dr. Horváth Ödön dékán-tanár nyitotta meg kitünő beszéddel. Dr. Horváth magasan szárnyaló beszéde általános lelkesedést keltett. Ugyancsak nagy hatásu volt Kovács Andor hittanhallgató alkalmi beszéde és Lippay Béla hittanhallgatónak alkalmi költeménye «A holtak lázadása» czimmel, melyet Glück Jónás joghallgató szavalt el. Az egyesület dalkara a Rákóczi-induló és a Hymnusz énekelésével emelte a lelkes hangulatot.

Székesfejérvarott, mint levelezőnk jelenti, tegnap a középiskolák növendékei diszgyülést tartottak. Gáncs Jenő ev. lelkész a Halász-kerti szabadságszoborhoz vezette ki tanitványait, a hol a nagy közönség előtt lelkesitő beszédben a nagy nap fontosságát festette. Tegnap este érkezett meg gróf Károlyi Gábor, Szadovszky József és Szalay országgyülési képviselők társaságában, kiknek tiszteletére a függetlenségi kör társasvacsorát rendezett a Kostyelik-féle vendéglőben. Számos felköszöntőben ismertették a sajtó fölszabadulásának örömnapját és éltették Kossuth Lajos nagy hazánkfiát, valamint a város képviselőjét, gr. Károlyi Gábort. A függetlenségi kör előtt nemzeti ünnepély volt. Gr. Károlyi Gábor és Szadovszky képviselők tartottak beszédet. Ezután hazafias dalokat énekelve oszlott szét a tengernyi néptömeg. Az ünnepélyt ma is társasvacsorával fejezték be az Aranysas vendéglőben.

Szombathely, márcz. 15. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A város márczius Idusát bankettel ünnepelte meg. Az első toasztot dr. Kölesvölgyi mondta Kossuthra. Körmenden a nagy napot a szabad ég alatt ünnepelték meg, az ünnepi szónok Szecsődy orsz. képviselő nagy hatással beszélt. Szájer Zsigmond, Huszár Pál szavaltak, a dalárda énekelt. Körmend négy felekezetének templomában ünnepi isteni tiszteletet tartottak. Este banket 108 teritékkel fejezte be az ünnepet.

Székely-Udvarhely, márcz. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Székely-Udvarhely hazafias polgársága impozáns módon ünnepelte meg márczius 15-ének negyvenkettedik évfordulóját. A városház nagyterme zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. Gálfy Kálmán és Solymosy Endre lelkes szavalatai, valamint dr. Vajda Emil remek szónoklata, végül a dalegylet által gyönyörüen énekelt Kossuth-nóta rendkivüli hatást idéztek elő.

A «gráczi magyar olvasókör», mint levelezőnk irja, nagy fénynyel és az egész gráczi magyar kolónia jelenlétében ülte még márczius 15-dikét. — Az ünnepélyt Szálender Gyula müegy. hallg., egyleti alelnök nyitotta meg alkalmi beszéddel, mely után Kussing János orv. hallg. titkár buzditotta összetartásra a gráczi magyarokat. Leinczinger Ede és Thassy Béla Gábor orv. hallgatók szavalatai után, László Károly gyógysz. hallg. czimbalomjátéka fejezte be a minden tekintetben igen sikerült estélyt. Az ünnepélyt banket követte, melyen az összes egyleti tagok jelen voltak és melyből az egylet üdvözlő táviratot küldött Kossuth Lajosnak és a budapesti egyetemi olvasókörnek.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinházban** ma este *Bánk-bánt*, Katona József történeti szomorujátékát adták, nagy közönség előtt és nagy sikerrel. A szereposztás egészen a régi volt, de mégis, mintha frissebb lett volna az előadás menete, olyan buzgalmat fejtett ki minden egyes szereplő, valamint a rendezőség is, — vagy talán a tegnapi nemzeti ünnep hatása alatt volt lelkesebb az előadás és zajosabb a közönség tetszése. A főszereplőket az egyes felvonások után számtalanszor kitapsolták.

— **A gyermek-barát egyesület javára** a mult héten Tisza Kálmánné által Jalics Ignáczné s Krauszné Wahrmann René közremüködése s a választmányi hölgyek támogatása mellett, rendezett hangverseny tiszta jövedelme 1130 frt és 90 kr. Ebben benfoglaltatik a király 200 frtos adománya.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Kaas Ivor báró beszámolója.

Budapest belvárosának népszerü képviselője, *Kaas* Ivor báró ma tartotta meg választói előtt beszámolóját. Daczára annak, hogy a pártelnökség a beszámoló idejéről különbözőképen intézkedett s annak mai napon való megtartását kellőleg nem is hozták köztudomásra, mégis néhány száz választó jött össze a vigadó termében. A beszámoló meghallgatására számos ellenzéki képviselő, ugy mérsékelt ellenzékiek, mint függetlenségiek gyültek össze, igy *Polónyi* Géza, *Czirer* Ákos, *Kun* Miklós, *Királyi* Pál, *Linder* György és mások.

Kléh István elnök nyitotta meg a választók gyülését. Üdvözlő szavai után

Kaas Ivor képviselő emelt szót. Tetszésnyilatkozatokkal gyakran félbeszakitott beszédében igy szólt:

Nem tagadhatom, hogy harczban, kemény tusát vivtam, olyant, a melynek számos pillanatában magammal tünődtem, helyes-e azon ut, a melyet választottam, és a küzdelemnek azon kiméletlen módja, melyet folytattam? De ezen tevékenységemet — bevallom, tudva, akarva követtem. (Zajos éljenzés.) Azért, mert egy olyan kormányrendszerrel és kormányférfiuval szemben, a ki ellenében az ellenzék kimeritett minden okot, hiába hivatkozott minden igazság és erkölcsi tényezőre, kit semmiféle argumentácziók és még a legszebb, a legfenköltebb beszédek sem birhatták rá, hogy ne állitsa ezekkel szembe saját elhatározásának erősségét és hivatkozását a nyers többségre; (Ugy van! Ugy van! Helyeslés.) egy oly lelkiismeretlen kormányzással szemben, mely nem átalott a saját érdekében még az alkotmányhoz is nyulni: ki voltak meritve mindazon fegyverek, melyek tisztességes politikával szemben megszerezhetik a sikert. (Ugy van! Ugy van, Helyeslés.) Itt tehát szemben egy erőszakos politikával, elszánt akczióval lehetett csak győzni (Hosszantartó éljenzés.) És azért követtem én e kiméletlen támadást. (Helyeslés.)

Ha keresztül gázoltam a mocsáron, nem maradhattak tiszták czipőim. De tisztán tartottam lelkiismeretemet. (Zajos éljenzés.) Ha két kézzel dolgoztam, nem dolgozhattam keztyüs kézzel. (Élénk derültség.) Ha előre mentem az ütközetben és sebeket osztogattam, fel kellett tárnom keblemet, hogy viszont sebezzenek. (Hosszantartó zajos éljenzés.) És szenvedtem sebeket! Nem az fájt nekem, hogy azt mondották, hogy méltó utóda nem vagyok egy Deák Ferencznek, Kossuth Lajosnak, mert tudtam, hogy az nem vagyok. (Éljenzés.) Nem is gondoltam soha arra, hogy az lehessek; ép oly kevéssé, mint mások, bár Krisztusnak követői, nem méltók az ő dicsőségéhez. De ha ez nem fájt, akkor fájt azon szemrehányás, hogy nem vagyok méltó a belváros választóihoz. (Hosszantartó, szünni nem akaró éljenzés.) Erre nem felelek magam, feleljenek, itéljenek választóim. (Éljenzés.) Ha a siker igazolja az eljárást — a siker megvan. (Igaz! Ugy van!) A mai napon hiszem Tisza lemondását, és ezen lemondásról, a mely bukás, kivánok néhány szót szólani. (Halljuk! Halljuk!)

Először hangsulyozom azt, hogy valamint egész kormányzása és kormányrendszere, mi több, egész ellenzéki pályája nem volt őszinte: ugy hiányzik bukásában az igazság. (Helyeslés. Ugy van!) Meg bukott nem azért, a mit mondott, megbukott egyéb okokból, megbukott, mert élni tovább nem birt. (Ugy van!) Mert egész kormányrendszere elkorhadt, mert az egész nemzet politikájának követésében a részvételt megtagadta, és mert mindenki elejtette öt. (Igaz! Ugy van!) De ezen bukását, melyet magához méltóan fejezett be, egy mesének elmondásával, a mely csak annak külső körülményeit tüntette fel, lényegét hamisan adta elő. Lemondásának van egy más kardinális hibája, az, hogy az is inparlamentáris módon történt. (Igaz! Ugy van!)

Bukása azért, hogy ő megmaradott, a hol volt a többségben s a hatalom közelében foglalt állást, — mégis tökéletes és nem egy személynek bukása, hanem bukása egy egész rendszernek, (Igaz! Ugy van!) egy hosszu kormányzatnak, mindennek a mi az ő nevével kapcsolatos. (Felkiáltások: Ugy legyen!) Nem hagy ő maga után emlékeket, a melyek az ő nevét megörökitsék, alkotmányunk, nemzeti életünk intézményeiben. (Igaz! Ugy van!) Bukása végleges, azért, mert kiélte magát. Nincs többé az ő politikájában életerő. Személye iránt nincs többé hit és bizalom a nemzetben.

És már most számot adok arról, hogy mikép van az, hogy ily körülmények között én nem igérhetem önöknek azt, hogy a belvárosnak kormánypárti képviselője legyek.

Egy uj kormány vette át Magyarország ügyeinek intézését. Ezen uj kormány tisztességes emberekből áll. Kifogástalan gentleman mindegyik. Ezen uj kormányban Magyarországnak jeles tehetségei foglalnak helyet. Az én nézeteim és ezen kormánynak közjogi elvei között nincsen különbség.

A miben elveink egyeznek, a miben saját hitünk találkozik az ország ügyei körül a kormány hitével, az ellenzék egyik árnyalata sem tagadja meg semmi esetre sem, a mint hogy eddig sem tette saját elveit és saját elveinek, bár egy más kormány által való létesitését. A bizalomnak teljességéhez azonban, a mely megkivántatik ahoz, hogy valaki egy kormányt osztatlanul támogasson, ahoz a következő tényezők hiányzanak. Az uj kormány és pártja hirdeti, hogy nem egyéb, mint a régi kormány politikájának folytatása. Nem hiszem ezt. Sokkal többre becsülöm az uj kormánynak akárhány férfiát, semhogy azt tegyem fel róluk, hogy ők azon rendszert folytatni akarják. Söt ellenkezőleg. Az én hitem róluk sokkal jobb, mint a saját vallomásuk. Én azt tartom hogy a Szápáry kormánynak Magyarország életében hivatása van.

A magam nézeteit a teendőkre nézve röviden a következőkben foglalom össze. (Halljuk! Halljuk!)

Első törekvése kell, hogy legyen, az ellenzéknek a választási reform. (Helyeslés.) Lehet az sokféle, de a mig ezen reform nem eszközöltetik, addig nem lesz a mi parlamentarizmusunknak és alkotmányosságunknak erőteljes alapja. (Igaz! Ugy van!) Nézeteimet ezen reformra nézve könnyen praeczizirozhatom. (Halljuk! Halljuk!) Én kivánom a czenzus leszállitását, a választási kerületeknek ujra való felosztását, a választási eljárásnak uj szabályozását, hogy abból minden visszaélés ki legyen zárva, (Élénk helyeslés) a községenkénti szavazást és a megtörtént választások felett való független biráskodást. (Helyeslés.) Ezek az én nézeteim e fontos kérdésben. Egy további követelése a jövendő politikájának, azon uj korszaknak, mely Tisza bukásával veszi kezdetét, az, hogy Magyarországon a jogállam megalapittassék ugy a judikaturában, mint a közigazgatásban. (Élénk helyeslés.) Tételtnek is ez iránt elékészületek. Ezeket birálni csak akkor lehet, ha majd azok törvényjavaslatok alakjában fekszenek előttünk.

Köztudomásu, hogy a mérsékelt ellenzék és vele magam is a nemzeti állam megépitésére, az állami adminisztrácziónak hive, még ellenben a függetlenségi párt a municzipálizmushoz ragaszkodik. Ez azonban nem kizárólagos oldala e kérdésnek. Mert jogállamot lehet alakitani igy, lehet szervezni amugy, de a jogállam feltételei a törvényben és végrehajtásában is kell, hogy szem előtt tartassanak. (Igaz! Ugy van!)

A harmadik a mit követelek, az egyéni és polgári szabadságnak kifejtése és biztositása. E tekintetben nemcsak az egész törvényhozásnak mindig erre való figyelmét kivánom magán és büntető jogban, de kivánom különösen az egyesületi jognak és gyülekezések jogának végre-valahára tökéletes szabályozását. (Élénk helyeslés.)

Negyedszer kivánom, hogy a magyar nemzetnek, Magyarország *hadseregére* nézve törvényes jogai teljes mértékben érvényre juttassanak. (Élénk helyeslés.) A magyar nemzet sohasem fog lemondani arról, hogy saját hadseregét saját fiai vezessék a tiszti rang minden fokán. (Élénk helyeslés.)

Ötödször követelek *nemzeti kulturpolitikát*, mely a nemzetnek szellemi és erkölcsi erejét mindenütt felkutatva ápolja és fejleszsze odáig, hogy ezen alapon a nemzet egy magyar nemzeti államot tudjon jobban megalapitani és tudjon fenn is tartani. (Helyeslés.)

És hatodszor követelem azt, hogy *Magyarország közjogi önrendelkezésének sérelmére való kizárassék minden idegen és illetéktelen befolyás.* (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Én nem kérdezem azt, hogy mit akar a kormány: Azt tartom, legjobb az egyenes ut és csináljon a kormány bármit, ha ezen általam feltett irányban halad haladok vele. Ha eltér, követem a magam irányát. Ha ellenkezik, megtámadom. (Élénk helyeslés.) A mire még kiterjeszkedni akarok, az a parlamentben azon másik párt, a függetlenségi párt és annak hitvallása (Halljuk! Halljuk!) Nem tagadom, mindenki tudja hogy én eme párt iránt, melytől némi elvi differencziák választanak el, a legmelegebb rokonszenvvel és barátsággal viseltetem. (Hosszan tartó éljenzés.) És viseltetem nemcsak személyes rokonszenvek alapján, hanem azon tudatban, hogy ezen párt egyesiti magában és képviseli a magyar demokrácziát. (Hosszan tartó élénk helyeslés.) És ha mi Magyarországot fejleszteni akarjuk, valóban szabadelvü irányban az nem lehet más irány, mint a demokratikus irányu fejlődés. (Igaz! Ugy van!) És ha mi demokratikus alapra akarjuk fektetni a magyar államot a jövendő század számára, akkor nem nélkülözhetjük azon pártot, mely a magyar demokrácziát magában foglalja. (Élénk helyeslés.) És még egy más szempontból is barátja vagyok ezen pártnak. Azon szempontból, hogy abban a nemzeti elemnek és erkölcsöknek még tisztán tartott ereje van meg. (Igaz! Ugy van!) S minél erősebb lesz ezen párt, annál gyengébb lesz azon másik irány, mely Magyarország önállásának és függetlenségének nem kedvez, hanem folytonosan és hagyományosan szeretne azon csorbát ejteni. (Hosszan tartó élénk helyeslés.)

Én midőn beismerem, hogy ezen párttól elvi differencziák választanak el, akkor hangsulyozom azt is, hogy ezen párttal egy irányban haladunk. Kettő a kocsi, de egy az ut. (Helyeslés.) És ezért, valamint azért is, mert az ellenzékeknek, szemben egy uralkodó többséggel és kormánynyal, nem lehet hivatásuk, hogy az egymás közötti differencziákat élesitsék. (Élénk helyeslés.) Hanem feladatuk az, hogy egymást megbecsülve tisztelve, végezzék ellenzéki feladatuknak kötelességeit ezért én azon fegyver-barátságot, melyet Tisza Kálmán megbuktatására kötöttünk és a mely ezen eredmény elérésével czélját elérte, nem tartom felbontandónak, hanem azon véleményben vagyok, hogy a sziveknek megkötött frigyét és barátságát óvjuk meg egy jobb jövendőnek.

Hivatkozom Apponyi grófnak azon legutóbb mondott szavaira, hogy tartsuk tiszteletben egymás elveit, s zárjunk ki közremüködésünkből minden spekulácziót. (Hosszan tartó éljenzés.) Mert csak is igy müködhetnek az elvi különbségek daczára az ellenzékek hatályosan a közös nemzeti iránynak föntartására és mindig tökéletesebb érvényesitésére. (Igaz! Ugy van!)

Beszédem végéhez közeledve, még azt akarom kifejteni, hogy a nagy átalakulásban, mely egy uj korszakot jelent Magyarországra nézve, nem csak a kormányt illeti e feladat és a kötelesség, nemcsak a pártokat illeti a munkásság, hanem a munka oroszlánrésze magát a nemzetet illeti. (Élénk helyeslés.)

Semmiféle uj korszak nem keletkezhetik egy nemzetben felülről; az nem egy revelácziónak tárgya, a mely valamely miniszter vagy pártvezér agyában megfogamzik, — egy uj korszak a nemzet életének természetes kikeletje, a melyből mindenütt fakadnak a virágok, hogy azokból gyümölcsök fejlődjenek. (Élénk tetszés.)

Magának e nemzetnek feladata ezen uj korszakot megragadni és magának meg is alkotni, legfőképen az alkotmányos téren, a politikában, különösen a választásokban. Csak olyan párt, csak olyan pártvezér és csak olyan kormány tarthat számot arra, hogy maradandót és nagyot fog alkotni, mely nem felülről kapja mandatumát, hanem a nemzet szavából, lelkesedéséből meriti azt. (Ugy van! Ugy van! Zajos helyeslés és taps.)

A beszédet követő éljen lecsillapulta után

Dr. *Preyer* Hugó (függetlenségi 48-as párti) mondott köszönetet a képviselőnek szép beszámolójáért, biztositva őt, hogy a mig a jelzett nemzeti irányban halad, a kerület választópolgárainak többsége állandóan mellette lesz.

EGYLETEK, TARSULATOK.

— **A magyar jogászegylet** ma délelőtt tartotta évi közgyülését *Csemegi* Károly elnöklete alatt, a ki megnyitó beszédében rövid visszapillantást vetve a lefolyt 10 év eredményeire, megelégedéssel konstatálta, hogy az egyesület megfelelt feladatának és nagyban

hozzájárult a jogérzet s a jogélet fejlesztéséhez. Megelégedéssel mutatott rá a vitára, a mely a jogászegyletben a jogi szakoktatás tárgyában folyt le az elmult télen. Dr. *Fayer* László titkári jelentése szerint az egyesület tagjainak száma jelenleg 426. Az egyesületnek anyagi viszonyai is elég kedvezők. A titkár által előterjesztett költségvetést elfogadták. Az elnök inditványára elhatározták, hogy az egyesület 10 évi működésének megünneplésére legközelebb díszülést fognak rendezni. *Vécsey* Tamás tanár inditványára elhatározták, hogy az egyesület kiadványait megküldik a vidéki jogakadémiáknak. A választások eredménye a következő: elnök *Csemegi* Károly, alelnökök Manoilovich Emil és Környey Ede, titkárok Fayer László és Balogh Jenő, ügyész Siegmund Vilmos, pénztáros Szivák Imre, könyvtáros Tarnai János, választmányi tagok: Beck Hugó, Chorin Ferencz, Czorda Bódog, Dárday Sándor, Daruváry Alajos, Győry Elek, Herczegh Mihály, Herich Károly, Hodossy Imre, Illés Károly, Plósz Sándor, Sárkány József, Schvarcz Gusztáv, Székács Ferencz, Székely Ferencz, Szentgyörgyi Imre, Teleszky István, Tóth Elek, Tóth Lőrincz, Vécsey Tamás. — *Róth* Ferencz nagykárolyi aljárásbiró levélben azt az inditványt tette, hogy a választmány vidéki tagokkal 10 tagra egészittessék ki. A közgyülés pártolólag tette át az ügyet a választmányhoz, hogy a kivitel módozatai fölött határozzon. Végül *Szeyffert* Ede kuriai biró köszönetet mondott az elnöknek és választmánynak kifejtett ügybuzgalmukért.

— **Az ügyvédi kamarai** választások tárgyában holnap hétfőn este 6 órakor az ügyvédi körben értekezlet lesz, a melyen a kiküldött bizottság jelentése fölött fognak határozni.

— **A budapesti III. kerületi önképző egylet** márczius 22-én saját helyiségeiben felolvasási estélyt rendez, mely alkalommal dr. Szilágyi Gyula az ember táplálkozásának történetéről tart felolvasást.

— **A Petőfi-társaság** ma délelőtt nagy és válogatott közönség előtt tartott felolvasó ülést. Legelőször Bodnár Zsigmond r. tag olvasta fel «Egy ismeretlen eposz iró» czimü értekezését, melyben Bettényi Gyöngyössy Jánost ismerteti, a ki 1824-ben epikus költeményt irt «A fiatal Árpád» czimmel. Utána Palágyi Menyhért r. tag Damó Lajos vendég két csinos költeményét olvasta fel. Az egyik czime «Hangversenyen», a másiké «Fogadás». A közönség zajosan megéljenezte a felolvasást. Ezután, ugyancsak Palágyi saját költeményeiből olvasta fel az «Ősz virága és a «Szeretlek» czimüeket. A felolvasók sorát Komócsy József zárta be. Tucsek Anna vendégtől olvasott fel «Egy fényes estély» czimü keresetlen egyszerüséggel irt rajzot. Végül zárt ülés következett, melyben a titkár bejelentette, hogy Rydberg Viktor Stockholmból, Pavolini Emil Rómából hosszabb levélben köszönték meg kültagokká való választásokat s igérik, hogy Petőfi hirnevének terjesztésén továbbra is egész erejükből buzgólkodnak. Ugyancsak a titkár értesitette a társaságot, hogy Reviczky Gyula siremlékének tárgyában a felhivást kibocsátotta s ezideig 100 frtnyi adakozás érkezett a társasághoz, a Pesti Hirlaphoz pedig 600 frt. A siremlék felállitása körülbelül ezer frtba kerül, s igy még 300 frt kell ahhoz, hogy az összeg teljes legyen.

— **A Kárpátegyesület** budapesti osztálya tegnap az egyetem fizikai intézetében felolvasó ülést rendezett. Az osztály elnöke, Eötvös Loránd báró azzal a kellemes hirrel lepte meg a társaságot, hogy a keleti Kárpátok osztályának fáradozásából az aggteleki barlang átfurása sikerült. Az első felolvasó, Fialowski Lajos dr. a mult évi julius hóban Krassó-Szörény hegységében végzett utjáról adott számot. Utána Lóczy Lajos dr. egyet. tanár értekezett a Székelyföldről, Torajd, Szováta, Detunáta stb. szebbnél szebb tájképeit fényképekben vetette a táblára. Mindkét felolvasót megéljenezték.

MULATSÁGOK.

— **A budavári kaszinóban** tegnap este csinos bált rendeztek. A tánczrend, melylyel ponori Thewrewk Emil egyetemi tanár meglepte a hölgyeket kedves emléke a minden tekintetben sikerült estnek. Müvészi kivitelü kis pergament-diploma volt az, egyenkint névre kiállitva, melynek erejénél fogva a kaszinó vigalmi bizottsága a jelen volt tánczosnőket «a kaszinói mulatságok sikere körül szerzett kiváló érdemeik elismeréseül» disztagjaiul ismerte el. A diplomáról lelógó diszes pecsét tartalmazta a tánczrendet, melynek (Rácz Pali gyujtó zenéje mellett) minden egyes pontja a legkimeritőbb méltatásban részesült. Jóval 5 óra után kezdett oszolni a társaság, melynek soraiból a következőket jegyeztük fel: Alkér Ernőné, Andreánszky Zsigmondné, Baross Károlyné, Ghyczy Emilné, Grulich Vinczéné, Kleszner Jánosné, Lithvay Mátyásné, Krizsik Sándorné, Ruby Antalné, Sáska Dezsőné, Simon Jánosné, Széll Ignáczné, Telkesy Ivánné, Alkér Matild, Andreánszky Vilma, Ghyczy Jela, Grulich Angyalka, Kleszner Etelka, Krausz Gabi, Krizsik Irma, Laczkovich Lanczi, Lithvay Mariska és Margit, Münsberger Irén és Melanie, Országh Miczi, Plachy Berta és Lenke, Polereczky Jolán (Eger), Ruby Anna és Melanie, Telkesy Jolán és Irén, Veyde Miczi stb.

— **Az Udel-négyes** ma előadást tartott a VI—VII. ker. körhelyiségében. Programmjuk meglehetősen változatos volt. Azok, a kik az efajta énekelőadásokban gyönyörüségöket lelik, elég jól mulattak az Udelék dalograin, a mi egyébiránt mellesleg mondva, semmi esetre sem ér egy estére három forintot, a mennyire az énekes társulat az első helyek árát megszabta. Az a közönség, a mely azelőtt a német szinházat szokta volt látogatni, egészen megtöltötte a termet s szokás szerint tapsolt is eleget.

— **A központi Táncsics-bizottság** egyesülten a rendező bizottsággal a vigadó nagytermében ma este tartotta meg márcziusi ünnepét. Polónyi Géza betegsége miatt nem tarthatta meg ünnepi beszédét, helyette Váradi Antal mondott magasan szárnyaló, hazafias eszmékben és költészeti szépségekben gazdag beszédet, melyet a jelenvolt nagy közönség osztatlan figyelemmel hallgatott, végül pedig viharosan megtapsolt. A programm többi részét ének, zene és szavalati előadások töltötték ki. Az ünnepen jelen volt Táncsics Mihály özvegye, kit a rendezőség babérkoszoruval lepett meg. Tánczvigalom fejezte be az ünnepet.

GYÁSZROVAT.

Filep Sámuel, Kolozsvár városának volt főispánja meghalt. A boldogult Kolozsvárott előbb polgármesteri tisztet viselt, s midőn a fővárosi főispánságokat szervezték, ő volt Kolozsvár első főispánja. Azután kataszteri igazgatóvá neveztetett ki Nagyszebenbe; legutóbb pedig Kolozsvárott az árvaszéki elnök állását töltötte be és mint ilyen nyugdijaztatott. A szabadságharczban tanusitott hazafias magatartásáért Filep Sámuel hét évi fogságot szenvedett Josefstadtban.

Özv. Vallaszky Lajosné, szül. Madarász Mária márcz. 14-én életének 78-dik évében meghalt.

A közönség köréből.

13231 VÉGHLESI
VERA
FORRÁS.
Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szénsavdus, égvényes SAVANYUVIZE, Véghles-Szalatnán, Zólyommegye, mindig friss töltésben kapható a budapesti főraktárban
Erzsébet-körut 56. szám.
Telefon összeköttetés. Számos raktár a vidéken.

A Santal Midy sikere igen figyelemre méltó, azonban csak a Midy által a czélból hozott áldozatok eredménye, hogy valóban tiszta, a kereskedelemben előforduló santal olajtól különböző santal-essencziát állitson elő. Különösen ajánlatos a fiatal embereknek, hogő a magasabb áru santal tokocskákat vegyék s ne hagyják magukat az olcsóbb minőségü santal vagy copaiva által elcsábittatni. Követelni kell, hogy minden egyes tokocskán a Midy név legyen olvasható. Ára 2 frt 10 kr. Kapható Török József gyógyszertárában király-utcza 12. 12457

A hivatalos lap márcz. 16-iki számából.

Kinevezés. A budapesti kir. főügyész *Csadó* János igazolványnyal ellátott cs. és kir. őrmestert, kaposvári kir. törvényszéki fogházőrmesterré, a kassai kir. törvényszék elnöke *Gregorovitz* Henrik kassai kir. törvényszéki dijtalan joggyakornokot, segélydijas joggyakornokká nevezte ki, továbbá a nagybecskereki kir. pénzügyigazgatóság által *Kiss* György kecskeméti és *Káray* György zentai adóhivatali dijtalan gyakornokok a pancsovai, *Sonkovits* György szegedi adóhivatali dijtalan gyakornok és *Dömötör* Dezső kecskeméti dijas gyakornok pedig a módosi adóhivatalhoz ideiglenes minőségü VI. oszt. adótisztekké neveztettek ki.

TÁVIRATOK.

Raudnicz, márcz. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Spindler Ervin képviselő által egybehivott ifju cseh-gyülést, melyen a bécsi kiegyezési konferenczia határozatait megbirálni és a tartománygyülésben követendő magatartást készültek megbeszélni, a kerületi kapitányság betiltotta. Hasonló okból a Melnikbe egybehivott választók gyülése is elmaradt.

Berlin, márcz. 16. (Az *Egyetétés* tudósitójának távirata.) A Hamb. Corr. ama czikkét, mely a szoczialistákat felhivja, hogy a parlament munkálataiban, különösen a munkások védelmére vonatkozó kérdésekben vegyenek részt, mint a többség tagjai sokféleképen kommentálják. Azt hiszik, hogy ez presszió akar lenni Windhorstra, mig mások azt vélik hogy ezzel a szoczialisták körében szakadást akarnak előidézni. Olyan vélemény is van, mely azt állitja, hogy ezzel Ausztriában akarnak hangulatot csinálni arra, hogy azonos anarchista törvény hozassék, szoczialista törvény helyett, a mire valószinü a többség.

Berlin, márcz. 16. A *császári pár* és *Frigyes császár özvegye* ma délelőtt jelen voltak a spandaui helyőrségi uj evangelikus templom felavatásánál. *Vilmos* császár szemlét tartott a spandaui helyőrség felett és azután részt vett a gárdaezred tiszti kaszinójában adott villásreggelin.

Drezda, márcz. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Traulos Emilnek Grosse elleni perében a törvényszék felmentő itéletet hozott.

Róma, márcz. 16. A «Capitan Fracassa» jelentése szerint *Menelik* király, bebizonyitandó, mennyire ragaszkodik az Olaszországgal kötött szerződés megtartásához, mely szerződésben többek közt a *rabszolgakereskedés* eltiltása is ki van kötve, elkérte Olaszországot, hogy a *brüsszeli értekezleten* Abissziniát is külön megbizott által képviseltesse.

Brüsszel, márcz. 16. *A rabszolgák felszabaditását* czélzó kongresszus tegnap teljes ülést tartott, melyen *Van Estvelde* a belga király, mint a Kongo-állam szuverénje nevébeu kijelentette, hogy az értekezlet határozatait gyorsan és erélyesen fogják végrehajtani. A tengerészeti Kongó-bizottság elfogadta az angol meghatalmazott által kidolgozott javaslatot a belföldi hajókra menekülő rabszolgák felszabaditása ügyében. Ezután egyhangulag elfogadták a franczia meghatalmazott által kidolgozott uj javaslatokat a törvénytelen elfogatásokért adandó kárpótlás ügyében követendő választott birói eljárást illetőleg.

Belgrád, márcz. 16. A *Milán* király ideérkezéséről szóló hirekkel szemben jól értesült körökben azt állitják, hogy itt erről semmit sem tudnak. Az tény, hogy *Milán* király legutóbbi ittléte alkalmával kijelentette, hogy husvétkor Belgrádba szándékozik jönni.

Belgrád, márcz. 16. Határozottan állitják, hogy a regensség mind a 16 megválasztott államtanácsost ki akarja nevezni, tekintet nélkül arra, hogy egyesek nem fogadták el a megválasztatást, és meg akarja alakitani az államtanácsot, a mikor is az illetőknek jogukban lesz lemondásukat benyujtani.

Belgrád, márcz. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A szkupstina katonaügyi bizottsága a katonai szervezésről szóló törvényjavaslattal ma elkészült. A vallás és közoktatásügyi miniszter tegnap uj egyházi törvényjavaslatot terjesztett a minisztertanács elé. A minisztertanács meghatalmazta a pénzügyminisztert, hogy az összes gabonanemüek behozatali vámjának eltörléséről törvényjavaslatot készitsen. A szkupstina mai ülésében napirendre tüzte a réz váltópénz bevonásáról és ezüst pénzzel leendő helyettesitéséről szóló törvényjavaslatot.

Belgrád, márcz. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) M. R. Minkovics, az itteni bolgár diplomácziai ügynök ismert nyilatkozata, melyet a hivatalos lap és a sajtó többi organumat közölték, komoly vita tárgya most a diplomáczia köreiben, mert Minkovics állitólag hamisitványnak nyilvánitotta azt és az összes ellenzéki lapok élesen kérdőre vonják miatta *Gruics* Száva miniszterelnököt és külügyminisztert. Hire jár, hogy *Milanovics* külügyi osztályfőnök, a ki Minkovics szóban forgó nyilatkozatat átvette, kijelentette, hogy kénytelen annak ismeretes szövegét fentartani. A diplomácziai körök érthető feszültséggel várják az ügy elintézését. — Képviselői körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi egy interpelláczió, melyet egy magasabb rangu hadbiztossági hivatalnok ártatlanul történt elitélése miatt készülnek tenni *Belimarkovics* régens, az akkori hadügyminiszter ellen. Ezt az interpellácziót indirekt vádemelésnek tekintik Belimarkovics ellen. Az illető hadbiztossági hivatalnokot a miniszter által ellene lopás és sikkasztás miatt emelt vád alapján több évi várfogságra itélték. Most, hogy büntetését kitöltötte, perujitásért folyamodott s kérelmének minden fórum helyt adott.

A franczia kormányválság.

Páris, márcz. 16. A *Journal des Débats*» hevesen kikel *Freycinet* meghivása ellen, kinek programmja: engedékenység a radikálisokkal szemben. A nevezett lap czikkét azzal végzi, hogy azoknak, kik nem akarják az eddigi tévedéseket folytatni, nem szabad tovább is magukra venni a felelősséget a várható katasztrófákért.

Páris, márcz. 16. (Ejjel.) A válság megoldását holnapra vagy holnaputánra várják. Megbizható forrásból vett értesülés szerint *Freycinet* a miniszterelnökséget és a hadügyi tárczát, *Constans* a belügyi, *Bourgeois* a közoktatási, *Rouvier* a pénzügyi, *Barbey* a tengerészeti és *Develle* a földmivelési tárczát veszi át. A külügyi tárczára *Ribot* van kiszemelve. A többi tárcza betöltése még függőben van.

Páris, márcz. 16. A «Mémorial Diplomatique» jelenti: *Waddington*, londoni franczia nagykövet *Salisbury* angol kormányelnöknek, ki felvilágositást kért az iránt, hogy mily eljárást szándékozik Francziaország Dahomeyvel szemben követni, kijelentette, hogy Francziaország *nem készül Dahomeyt annektálni*, de az uj király garázdálkodását nem türheti.

Páris, márcz. 16. *Freycinet* folytatja a tárgyalásokat a kabinet megalakitása iránt. Bizonyosnak látszik, hogy *Constans* a belügyi tárczát veszi át. Hir szerint a külügyi tárczát *Ribotnak* ajánlják fel.

KÖZGAZDASÁG.

Fiume, márcz. 16. Az Adria «Adria» nevü bérelt gőzöse, mely Barczelonába és Rouenba fog árukat szállitani, ma ide érkezett.

Bécs, márcz. 16. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Länderbank válsága félig-meddig elintézettnek tekinthető. Tegnap öt igazgatótanácsos, kik a német bankcsoportot képviselik a Länderbanknál, azonos levelekben bejelentették visszalépésöket.

Róma, márczius 16. A bécsi gazdasági kiállitás olasz bizottsága tegnap esti ülésében elhatározta, hogy az olasz osztályban saját költségén pavillont és egy borkóstoló kioszkot épittet és rendez be. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy a kiállitandó tárgyak szállitási diját Udinétől vagy Triesztből Bécsig, valamint a kiállitás alatt a felügyeleti költséget maga viseli és a kiállitási teret a kiállitóknak ingyen engedi át.

Belgrád, márcz. 16. A dohánymonopoliumból befolyt jövedelem január havában (ó-naptár szerint) 445,000 dinárra, február havában pedig 431,000 dinárra rugott. A sómonopoliumból befolyt jövedelem február havában 132,000 dinár volt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‡ **A zernesti czellulóze-gyár** ünnepélyes megnyitása, mint nekünk Brassóból táviratozzák, tegnap ment végbe. A gyár a Királykő lábánál a Bucsecs átellenében azon a helyen épült, a hol Thököly serege kétszáz évvel ezelőtt Telekyt, Apaffy híres kanczellárját megverte és megölte. A megnyitásra odaérkezett igazgatótanácsokat: Pallavicini Ede őrgrófot, Kornfeld Zsigmondot és Mayer Viktort, Lang és Felsen igazgatók vezetése mellett a gyár összes személyzete üdvözölte. Üdvözlés után a Kellner rendszere alapján s a technika legujabb vivmányainak felhasználásával épitett és berendezett gyár belsejét nézték meg Volckner Károly épitésvezető mérnök kalauzolása mellett. A gépek mind kifogástalanul müködtek, a gyártmány pedig ugy tisztaságával, mint szép szinével mindenkit meglepett. A gyár megtekintését fényes lakoma követte, melynek folyamán az első köszöntőt *Pallavicini* Ede őrgróf mondta, a királyt, a magyar kormányt, különösen pedig Baross Gábor kereskedelemügyi minisztert, a magyar ipar előmozditóját éltetve. *Maurer* Győző a hadsereget s annak jelenlevő tagjait, Pokay vezérőrnagyot és Zalay huszárezredest; *Pokay* a gyár igazgatósága és elnöke Pallavicini Ede őrgróf egészségére ivott; *Kornfeld* igazgató Brassó és Fogaras megyéket és Brassó várost, és jelenlevő képviselőit; dr. *Takács* Lajos a gyár szellemi megteremtőjét Volckner igazgatót; *Maurer* a papságot különösen Obert brassói városi plébánost és Melianut; *Szentkereszty* Béla báró Kornfeld igazgatót, *Obert* városi plébános a magyar hazát; Volckner a magyar általános hitelbankot, mint valódi iparbankot éltette, melynek az ország már több virágzó iparágat köszönhet. *Asbóth* Emil müegyetemi tanár a szász ipar uj felvirágzására, *Nagy* Gyula erdőmester Bethlen András gróf földmivelési miniszter egészségeért ivott. A sok vendég azzal a meggyőződéssel távozott, hogy az ország olyan életképes gyárral gazdagodott, mely erdőink értékesitésére nagy hatással lesz.

‡ **Szesziparosok értekezlete.** Ma délelőtt tartatott Grunwald és társai-czég kezdeményezésére a szesziparosoknak jól látogatott gyülekezete, melyen a szeszipar képviselői az ország összes vidékeiből jelentek meg. Az értekezlet elnökéül Szevera Károly gyártulajdonos, jegyzőül dr. Deutsch Izidor ügyvéd választattak meg. Az elnök megnyitó szavai után szót emelt Leipziger Vilmos és kimeritő előadásban fejtegette a szeszipar jelenlegi helyzetét, megvilágitotta a szeszárak jelenleg beállott hanyatlásának okait és annak következményeit, hogy a szeszadó törvény alkotásánál a meglevő készletekre tekintettel nem voltak. Szóló beható módon foglalkozott a minap lefolyt bécsi értekezlet javaslataival, melyekre nézve alaposan és áttekinthető módon összeállitott statisztikai adatok alapján kimutatta, hogy azok valóságos és feltétlen orvoslást nem hozhatnak és egy összehasonlitó számszerü fejtegetés nyomán arra utalt, hogy ellentétben a mi viszonyainkhoz Németországban a szeszipar egészséges és a nemzeti vagyont emelő alapon fejlődik, miután ott az ipar érdekei az uj törvény alkotásánál jobban figyelembe lettek véve és a kontingens helyesebb mértékben lett megállapitva. Szóló a jelenlegi rossz helyzet okát abban találja, hogy az uj adótörvény a kontingensbeli szesz előállitására tulságos nagy keresetet teremtett. A kontingensnek a valóságos viszonyoknak megfelelő leszállitásánál a termelő terményeiért jobb árakat fog elérni, mint ezt szóló a gyakorlati életből meritett számitásokkal kimutatta. A jelenlegi viszonyok figyelembe vételével, az ipar orvoslására Leipziger a következő javaslatokat teszi: 1. az adómentes pálinkafőzés megszüntetése, 2. az üstfőzödék megadóztatásának módositása felemelt tételek által különösen lisztes anyagokra, 3. az ipari czélokra forditott szesznek a kontingensbe való bevonása az adómentesség fentartása mellett, 4. a kiviteli jutalomnak összegét megszoritó intézkedésnek megszüntetése, mely esetben a kiviteli jutalom 5 frtról 4 frtra leszállitható lenne, 5. az 1890. évi szeptember hó 1-én megmaradó és előreláthatólag 267,000 hektoliterre menő készletnek eltávolitására és ujabbi állomány felgyülésének akadályozására vagy a kontingens Ausztria-Magyarországban egyformán is az összes szeszfőző kategoriáknál szintén egyformán foganatositandó redukcziója 30 százalékkal az 1890—91. évben és 1891-től kezdve további 15 százalékkal vagy 1890. szeptember 1-től 1891 február végéig, tehát 6 hóra egy 6 frtnyi külön kiviteli jutalom kontingentált szeszre és azonkivül 1890 szeptember 1-től kezdve továbbra a kontingensnek 15%-nyi redukcziója. Ez előadás befejezése után az abban kifejtett és megpendített eszmék fölött élénk vita keletkezett, melynek folyamán elhatározták, hogy Leipziger előadása nyomtatásban közzététessék és annak beható tárgyalására szükebb bizottság kiküldessék, mely Leipziger Vilmos elnöklete alatt tanácskozásait már holnap kezdi meg. E bizottságba be lettek választva Adler igazgató Budapest, Neumann S. Arad, Herzl igazgató Arad, Weisz Nagyvárad, Szevera Károly Polyvácz, Singer Lajos Pruszka, Hirsch Ödön Nagy-Iklód, Mándi Samu P.-Terenne, Haas Mór Nyiregyháza, Szánthó Ödön Szamos-Ujvár, Schwarz J. Máté-Szalka és jegyzőül dr. Deutsch Izidor. Ezután az elnök a jelenlevők nevében fáradozásaiért és előadásáért köszönetet nyilvánitott Leipziger Vilmosnak, mire az értekezlet véget ért.

‡ **A dunagőzhajózási társaság** a megváltoztatott alapszabályok tárgyalása végett tegnap Bécsben rendkivüli közgyülést tartott. *Miller* Adolf elnök ismertetvén a módositott alapszabályokat, *Mayer* Miksa báró azt inditványozta, hogy a közgyülés en bloc fogadja el. Dr. *Pulszky* Ágost részvényes a 18-ik szakaszt, mely szerint a részvényeseknek osztrák birodalmi polgároknak kell lenni, a mostani viszonyokkal ellenkezőnek találta s az «osztrák birodalmi polgár» jelző helyett «osztrák vagy magyar állampolgár» elnevezést ajánlott elfogadásra. Inditványát a közgyülés elfogadta. Dr. *Ehrenfeld* Adolfnak az ellen volt kifogása a 18-ik szakaszt illetőleg, hogy e szakasz értelmében olyanok is vehetnek részt a közgyülésekben, a kik nem tulajdonosai, csak ideiglenes birtokosai a részvényeknek. Az *elnök* megjegyzi, hogy a részvényesek a társaság könyveiben be vannak jegyezve s ez elég a tulajdonjog igazolására. *Pulszky* Ágost inditványozza, hogy az igazgatóság helyett elnökség és felügyelő-bizottság intézze a társaság ügyeit. Rövid vita után a közgyülés az igazgatóságot az alaszabályok irálybeli változtatásával megbizván, véget ért.

KERESKEDELEM ES TŐZSDE.

** **A magyar földhitelintézet** alapitói ma délelőtt tartották évi rendes közgyülésüket Szlávy József koronaőr elnöklete alatt. Az elnök kijelenti, hogy három tárgy van a napirenden, u. m. az üresedésbe jött 2 alapitó tag választása, továbbá az ez évi márczius 25-iki közgyülésen választandó igazgatósági elnök kijelölése, végül a felügyelő bizottságból kisorsolt 18 tag választása. Alapitó tagoknak megválasztattak Andrássy Tivadar és Wenkheim István grófok. Az igazgatósági elnök tisztjére kijelölték Dessewffy Aurél grófot, Szlávy Józsefet és Zichy Pál Ferencz grófot. Végül a kisorsolt 18 felügyelő bizottsági tagot egyhangulag ujból megválasztották, névleg: gróf Andrássy Sándor, gróf Batthyány Géza, dr. Haynald Lajos, Harkányi Frigyes, gróf Károlyi Gyula, Kornich Sebastyén Endre, gróf Mailáth József, gróf Várhidy Ferencz, ifj. gróf Pejacsevich László, Szlávy József, gróf Szápáry Géza, gróf Szápáry István, gróf Széchenyi Béla, gróf Wenckheim Frigyes, id. báró Wodianer Albert, Zichy Antal, gróf Zichy Ferencz, gróf Zichy Pál Ferencz.

** **A kisbirtokosok országos földhitelintézete** ma délelőtt tartotta rendes évi közgyülését *Bittó* István elnöklete alatt. Jelen volt 30 alapitó 594 szavazattal, a kormányt *Buzetzky* Pál miniszteri tanácsos képviselte mint kormánybiztos. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Inczédy* Kálmán intézeti titkárt, annak hitelesitésére *Bossányi* László és dr. *Pinfsich* Frigyes, szavazatszedőkül *Galgóczy* Károly és *Wahrmann* Sándor alapitókat kérte fel. A dr. *Inczédy* Kálmán által felolvasott igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a lefolyt üzletév ismét az emlékezetesebbek közé sorozható, mert abban ismét egy nagy lépéssel közeledett az intézet kitüzött czéljához. A mindinkább emelkedő bizalom, melyet az eddigi müködéssel kivivott az intézet és a kedvező alakulás, a melynek a pénzviszonyok az elmult év utolsó előtti hónapjáig örvendtek, lehetővé tették, hogy uj 4½%-os kamatozásu záloglevelek kibocsátását kezdjék meg és hogy az uj 4½%-os záloglevél-kölcsönöknek mindent egybefoglaló járadékait a tőke évi 5¼%-ában szabhatták meg. Engedélyeztek 1889-ben 1202 félnek összesen 1 millió 865,550 frtot, ellenben kifizettek 1889-ben 706 félnek 1 millió 80,400 frtot. A tényleg folyóvá tett 1.080,400 frttal együtt az intézet fennállása óta az 1889. év végeig 9,726 félnek összesen 11.109,000 frt záloglevél kölcsönt fizetett ki. A kifizetett kölcsönök után lejárt járadékok a mult évben is, daczára az általános rosz termésnek és egyéb csapásoknak, kielégitő pontossággal folytak be. A záloglevelek eladása a mult év egész tartama alatt kedvező eredménynyel folyt. A váltóleszámitolási üzletben leszámitoltak: 1889-ben 10,075 váltót 2.631,742 frt 54 kr értékben. Veszteség ez üzletágból a mult évben sem érte az intézetet. Az alapitványokból létesült alaptőke változatlanul 1.543,500 frt maradt. Ezek előrebocsátása után az elért 122,562 frt 66 kr tiszta jövedelem felosztására nézve javasolja az igazgatóság, hogy a tiszta nyereményből mindenekelőtt az alapitók részére az alapszabályokban biztositott legmagasabb 5% kamatosztalék 19,723 frt 16 krnyi összegben a közgyülést követő naptól kifizettessék; az ezután fennmaradó összegből pedig az intézet tisztviselői nyugdijalapjának gyarapitására 10%: 10,283 frt 95 kr.; — az intézet vezérigazgatójának külön jutalékul 2%: 2056 frt 79 kr.; az intézet tisztviselőinek jutalékul 9%: 9255 frt 56 kr.; az igazgatóság tagjai részére jutalékul 9%: 9255 frt 56 kr. kihasittassék; végül a még fenmaradó 70%: 71987 frt 64 kr. illetőleg a mult évi közgyülés által az intézet helyiségeinek átalakitása és berendezésére megszavazott s a mérlegben a felügyelő-bizottság ellenőrzése mellett külön már elszámolt 10,000 frt levonása után 61,987 frt 64 kr. az intézet saját tartalékalapjának növelésére fordittassék. A közgyülés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, a javaslatokat elfogadta és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényeket egyhangulag megadta. Ezután *Galgóczy* Károly inditványára a közgyülés az igazgatóságnak köszönetet szavazott és elnök inditványára *Apáthy* István volt igazgatósági tag elhunyta fölött részvétét jegyzőkönyvileg fejezte ki. Végül megválasztattak az igazgatóság tagjaiul három évi tartamra: dr. Hajós József, Helfy Ignácz, dr. Teleszky István. Egy évi tartamra: Horánszky Nándor. A felügyelő bizottság tagjaiul, rendes tagokul: Gullner Gyula, dr. Lánczy Gyula, Pósch Gyula, Zsilinszky Mihály. Póttagul: dr. Grecsák Károly.

** **A Budapest III. kerületi takarékpénztár** ma tartotta közgyülését lovag Falk Zsigmond elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a mérleg 12,814 frt 23 kr. tiszta nyereséggel záródik. Ebből a jutalékok és dotáczióknak levonása után 7570 forint áll a közgyülés rendelkezésére, mely összegből a forgalomban levő 992 darab részvényre darabonkint 7 frtot azaz 14%-ot fizetnek ki osztalékképen, még pedig a holnapi naptól kezdve, a fenmaradó 626 frt 16 krnyi maradékot uj számlára viszik át. A szokásos felmentvény megadása után a választásokat ejtették meg.

** **A pesti molnárok és sütők gőzmalmi részvénytársasága** ma d. e. tartotta Arkauer József elnöklete alatt évi rendes közgyülését. A mérleg 111,550 frt 55 kr tiszta nyereséggel zárul. Ebből jutalékokra 16,732 frt 57 krt forditottak 180,000 frtot osztalékul osztanak ki, részvényenkint 24 frtot 2500 frtot a vállalat vezetésével megbizott közegek jutalmazására forditanak, marad a mult évi áthozatallal együtt 7491 frt 29 kr, melyet uj számlára visznek át. A közgyülés a jelentést tudomásul vette és a szokásos felmentvényeket megadta. Végül Schindlechner Károly és Schön József kisorsolt igazgatósági tagokat ujból egyhangulag megválasztották.

** **A kereskedők és iparosok hitelszövetkezete** ma tartotta rendes közgyülését Jellinek Lajos elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés konstatálja, hogy a mult évben az üzlet minden ágában emelkedés mutatkozott. A szövetkezet által forgalomba hozott erdélyi szövő iparczikkek utáni kereslet most már a vidéken is szépen terjed. Alaptőkéje most már 105,750 frtra emelkedett s a tiszta jövedelemből a részvényeseknek 5½%-os osztalék jut. A közgyülés a jelentést tudomásul vette, a szokásos felmentvényt megadta. Végül a felügyelő bizottság eddigi tagjait ujból megválasztották.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Szeszüzlet.

Budapest, márcz. 15. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A szeszüzlet, mint a husvéti ünnepek előtt rendesen mérsékelt. Leginkább még eczetnek való szeszt keresnek, de ennek sem volt nagy kelete. A kivitel is gyenge. A mostani városi fogyasztási adó miatt a helyi forgalom észrevehetőleg apadt. A denaturált szesz üzlete nem változott. Jegyzések: adózott finomitott szesz 49.75—50.25 frt nagyban, 50.50—50.75 frt kicsinyben, (45 frtos) szesz jutalékos adózatlan nyers áru 14.25—14.50 frt, finomitva 15.50—15.75 frt, denaturált szesz 20.25—20.75 frt nagybau és 21.25—22.25 frt kicsinyben. Sajtó élesztő szesz 51—51.25 frt 1000 liter perczentenkint, netto.

NAPIREND: márczius 17-én.

Naptár: Hétfő. — Róm. kath.: Gort. sz. P. ph. — Prot. Földike. — Görög-orosz: (márcz. 5.) Konon. — Zsidó (Adar 25.) Jóram. — Nap kél 6 óra 12 p., nyugsz. 6 óra 6 p. — Hold kél 4 óra 48 p. reggel, nyugsz. 1 óra 34 p. délután.
Miniszterek nem fogadnak.
A képviselőház ülése d. e. 11 órakor.
A főrendiház ülése d. e. 12 órakor.
A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városházán.
A fővárosi magánépitészeti bizottság ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.
Az akadémia harmadik osztályának ülése s előzőleg rendkivüli összes ülés d. u. 5 órakor. Felolvasók: Schenek István, Konkoly Miklós, Fabiny Rudolf, Hankó Vilmos és Nékám Lajos.
A tanitóképző intézeti tanárok országos egyesületének választmányi ülése este 6 órakor az István főherczeg szállodában.
Az egyetemi olvasókör közgyülése este 6 órakor.

Felelősszerkesztő: **Csávolszky Lajos**

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 66. Havi b. 14.
Budapest, márczius 17-én.

Egy kis vihar.
Vigjáték 1 felvonásban. Irta Dreyfus A.
Személyek:

Férj	Náday
Feleség	P. Márkus E.

A nők iskolája.
Vigj. 5 felv. Irta Moliére. Forditotta Szász K.
Személyek:

Arnolphe	Szigeti J.
Ágnes	Tolnainé
Horace	Benedek
Bangó	Sántha
Krizsa	Györgyné
Chrysale	Egressi
Enrique	Körösmezei
Oronte	Pintér
Jegyző	Latabár

Kezdete 7 órakor.

Anna	Hansné I.
Henrik	Kürthy A.
Clementina	Balogh Sz.
1-ső zsandár	Zolnai L.
2-ik »	Revere V.

Végül:

Nap és föld.
Ballet 4 képben Gaul F. és Hassreiter J.-től. Zenéjét irta Bayer J. Betanitotta Mazzantini Lajos balletmester.
Személyek:

A világszellem	Jaszniger I.
A nap	Alszeghyné F.
Természetbuv.	Mazzantini L.
Költő	Pini H.
Auróra	Hansné I.
Malvina	Balogh
Kristóf	Maruzzi F.
1.) nevelőintézeti növendék	Kollinszky L.
2.)	Kiss H.
3.)	Weisz Sz.
4.)	Hauptmann A.
Mayer	Vincze F.
Oliva	D. Müller K.
Jayme	Mazzantini L.
Gontran	Monori
Gaston	Kolozsváry L.
Guy	Fischer M.

Kezdete 7 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bérletszün. 4.
Budapest, márczius 17-én.

A babatündér.
Látványos ballet 1 felv. Szerzette Hassreiter és Gaul. Zenéjét irta Bayer.
Személyek:

Játékkereskedő	Mazzantini
Mindenese	Zolnai
Segédje	Revere M.
Lord Plumpsterhire	Singer N.
Lady Plumpsterh.	Marczelné
Lord gyermekei	Juhász
» »	Dankó J.
» »	Nagy E.
» »	Majthényi
Paraszt	Vincze
Felesége	Hansné
Leánya	Kranner J.
Cseléd	Dück
Bérszolga	Fekete
Hordár	Mészáros
Levélhordó	Tóthfalusy

Utána:

Róbert és Bertram, vagy a vig czimborák.
Czimü ballet előjátéka és egy felvonása, szerz. Hoquet M. Zenéjét irta Schmidt H. Betanitotta Mazzantini L. balletmester.
Személyek:

Róbert	Mazzantini L.
Bertram	Pini H.
Dumont	Vincze F.

NEPSZINHÁZ.

Budapest, márczius 17-én.
Blaha L. assz. mint vendég.

Szegény Jonathan
Operette 3 felv. Irták Wittman Hugó és Bauer Gyula. Forditották Fái J. Béla és Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette Millöcker Károly.
Személyek:

Vandergold	Dárdai
Tripp Jonathán	Vidor
Quicly Tóbiás	Németh
Catalucci	Gyöngyi
Dryander	Horváth V.
Harriet	F. Hegyi A.
Novalsky	Follinus
Arabella	Vidorné
Holmes	Lubinszky
Billy	Ujvári
Molly	Blaha L.
Francois	Nárczisz
Big	M. Csatai Zs.
Hunt	Balogh G.
Grant	Kézdi J.
Brestolone	Debreczeni
Sherif	Sántha
Udvarmester	Imrei
1-ső irnok	Kósa
2-ik	Eöry

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden*, 18-án: A vasgyáros. Havi bérlet 15. szám. *Szerdán* 19-én: Napam asszony. Havi bérlet 16. szám. *Csütörtökön*, 20-án: Valeria. Uj betanulással. (8-szor.) Havi bérlet 17. szám. *Pénteken* 21-én: Frufru. (1-ször.) Havi bérlet 18. szám. *Szombaton* 22-én: Frufru. (2-szor.) Havi bérlet 19. szám. *Vasárnap* 23-án: Frufru. (3-szor.) X. bérletszünet.

A m. kir. operaház játékrendje. *Kedden*, 18-án Villars dragonyosai. Évi bérlet 52. sz. Havi bérlet 12. sz. Rendes árak. *Szerdán*, 19-én: Az operaház zárva. *Csütörtökön*, 20-án: Faust. Prevost H. ur vendégfelléptével. Évi bérlet 53. sz. Havi bérlet 13. sz. Rendes árak. *Pénteken* 21-én: Az operaház zárva. *Szombaton*, 22-én: Templomos és a zsidónő és Nap és föld. Évi bérlet 54. sz. Havi bérlet 14. sz. Rendes árak. *Vasárnap*, 23-án: Mignon. Évi bérlet 55. sz. Havi bérlet 15. sz. Rendes árak.

A népszinház játékrendje. Az egész héten Szegény Jonathan.

A várszinház játékrendje: *Csütörtökön*, márcz. 20-án Egy kis vihar. Három kalap. *Pénteken*, márcz. 21-én: Álarczos bál. Prevost felléptével.

Első fővárosi Orpheum.
Igazgató: SOMOSSY KÁROLY.
Nagymező-utcza 17. sz. alatt.
Ma nagy előadás.
Mr. Roche fellépte
12 idomitott farkassal.
Fellép még továbbá Stengl Helén kisasszony is.
Fellépnek még: Brothers Clemens, amerikai komikus szerenádeés csengetyü-utánzók. Rück Nándor, a «Bécsi Paulus» elnevezéssel. Petrovska kisasszony német énekesnő. Zacharovic orosz hármas, orosz nemzeti ének- és tánczlársulat. — Különösen felemlitendő: «Camarski u Juchua» Slavianskytól. — Moser-család tornász-csoport (7 személy). — Továbbá még csak rövid ideig lépnek fel a kitünő nyujtó-tornászok Lockfort, a kedvelt zene-bohóczok Deltorelli, Sterson kisasszony, Menotti kisasszony, Ferenczy kisasszony. 13060
Minden vasár és ünnepnap két előadás; az első kezdete 4 órakor, a másiké 7 órakor.

A fővárosi vigadó nagytermében
hétfőn márczius 17-én este fél nyolcz órakor
Miss Anna Eva Fay
(Bostonból, Amerika)
első fellépése Magyarországban
megmagyarázhatatlan kisérletek bemutatása.
Magyarországban még soha sem volt látható.
Miss Fay az utolsó öt hét alatt Bécsben tartott előadásaival nagy feltünést keltett.
Helyárak: Támlásszék 3 frt. Földszinti zártszék 2 frt. Álló hely 1 frt. 13257
Jegyek előre kaphatók: Kertész Luiza dohánytőzsdéjében, Szervita-tér 2. sz. és este a pénztárnál.

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés márczius 12-diki számában.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Legfinomabb csontlevélpapir ADRIA Egy doboz ára 1 frt. RIGLER JÓZSEF EDE gyára BUDAPESTEN Kapható papirüzletekben. 12437

Elhagyatott. Bár állapotod nyugtalanit, — mindazonáltal megnyugszom akaratodban. Nem értelek félre, várni fogok, meddig te akarod, mert ugyrey mindenem. Ne aggódj, mindig szgaguogk. Isten adja mielőbb vissza egészségedet. Gzgaszga cslklo tlaaln szgagul upgd. 6597

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 13090

Répakiemelő ekék (Pracner-féle szabadalom)

A legkitünőbb és legolcsóbb a világon!

Kinek répakiemelő ekénket alkalma volt használni, teljes mérvben igazolnia kell ezen állitásunkat. Hogy a rendeléseket ezen kitünő szerkezetü répakiemelő ekékre pontosan eszközölhessük, felkérjük a nagyérdemü gazdaközönséget, becses rendeléseit mielőbb beküldeni, mert őszszel a rendelések annyira tulhalmozódnak, hogy azoknak egy részét nem is eszközölhetjük. — Minden egyéb **a czukorrépa-termeléshez** szükséges legjobb minőségü eszközöket is tartunk raktáron és azokat jutányos árakon szállitjuk.

Répakiemelő ekék taliga nélkül 18 frt, állandó szabályozható taligával 35 frt.

DÉNES és STEINER Budapest VI. ker. Terézkörut 41. sz. mezőgazdasági gépek, szerszámok, malom és gyári berendezések gyári főraktára. 13234

Árjegyzéket ingyen és bérm. küldünk. Szolid ügynökök kerestetnek.

13092 Csak valódi **uraságoktól** levetett, legjobb karban levő legfinomabb uri és gyermek ruhák legolcsóbban kaphatók IV. ker., Egyetemtér 5. sz. az udvarban első bolt. Ugyanott ruhakölcsönző intézet.

Eladó telkek. Szent-Mihályon, Czinkota mellett 12.000 □ öl. Gellérthegy keleti lejtőjén 1.400 □ öl gyümölcsfákkal teljesen befásitva. Közelebbet a kiadóhivatalban. 6576

2000 holdas birtok előnyös föltételek mellett eladó. Most öt perczentet, pár év mulva többet is jövedelmez. Közvetitők kizárva. Czim a kiadóban. 6575

Vetőmag. Valódi saját termésü korán érő **székely-kukoricza** vetőmag m.-mázsánként 10 frton eladó **Ugron Ákos** orsz. képviselőnél. Utolsó vasutállomás **Székely-Udvarhely**. 6538

Lóheremag arankamentes... 40 frtjával

Répamag külföldi 25 forinttól kezdve kapható

Haldek Ignácznál Miskolczon. 12548

Véd-jegy.

SACK RUDOLF eredeti gyártmányai ugymint:

Mélymivelési és egyetemes ekék, kettős és hármas ekék, hegyi és szőlőekék, kapáló és töltögető ekék, aczélfogu vasboronák, grubberek, extirpatorok, valamint sorvetőgépek, sik és dombos talajra, kapálógépek és minden talajmivelési eszközök csakis

PROPPER SAMU váczi-körut 29. sz. a.

levő gazdasági gépüzletében szerezhetők be, hol azok mindenkor dus választékban tartatnak és mérsékelt árakon árusittatnak. 13039

Ugyanott kaphatók: minden másnemü gazdasági gépek és eszközök is, a legelső gyárakból, kitünő minőségben, jutányos árakon.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

Alkalmazást keres.

Urasági inas ki már több éven át e téren müködik, jó bizonyitványokkal rendelkezik, állást keres. Április hó elsejére szives megkeresések csillag-utcza 12. sz. Jankovits Kálmán házmesternél. 6580

Gazdatiszt, 32 éves, nőtlen, keresztény, ki, mint ilyen, már 8 év óta müködik és kitünő bizonyitványnyal bir, hasonló minőségben állást keres. Czim a kiadóban. 13183

Gazdasszonynak ajánlkozik egy 36 éves özvegy nő, urasági vagy papi házhoz vidékre, vagy helyben. Czime a kiadóban. 6554

Keresztény uri családhoz ifju hölgyek garde dames-jául ajánlkozik egy distingvált, korosabb, özvegy, müvelt nő. Dijazás mellékes. Czim a kiadóban. 6532

Jobb állásu hivatalnok középkoru özvegye, ki a falusi háztartást alaposan érti, jó bizonyitványokkal rendelkezik, anyátlan gyermekekhez háztartás vezetésére éltesebb dámák mellé társalgónőnek ajánlkozik helyben vagy vidékre. Czim a kiadóban. 6581

Lakás és bérlet.

Nyári lakások. A Római fürdő-ben Ó-Budán kiadók. Bővebbet ott. 6579

BUDAPEST SZÁLLODA IV., Bécsi-utcza 2. sz. **Elegáns utczai szobák 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt. Hónapos szobák is.** 13114

A főváros nagyon élénk utján csinosan berendezett **vendéglő** esetleg **kávéházzal** együtt s kert és tekepályával kiadó. Czim a kiadóban. 6586

Lónyay és pipa-utcza sarkán most épült háromemeletes házban **kisebb és nagyobb lakások** minden kényelemmel berendezve **május hó elsejétől kezdve igen jutányos áron kibérelhetők.** 13253

Füszer-, üveg-, porczellán-, hentes- és mészáros-üzleteknek stb. alkalmas **sarok üzlet** és egyéb helyiségek azonnal vagy májusra kiadandók **Hunyadi-tér 8. sz.** 13237

Különféle.

Pénzt sorsjegyekre, értékpapirokra, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre s arany és ezüst pénznemüekre (tetszés szerinti kisebb részletekben is visszafizethető) **bármily összegig** olcsón ad 13250 **LŐRY J.** bank- és váltóháza Budapest, Hatvani-utcza 17. sz. (*Alapittatott 1876-ban.*)

Rendkivüli árleszállitás!

Hogy kiadásunkban megjelent **KIS-LEXIKON** (EGYETEMES ISMERETTÁR) elterjedését általánossá s annak mindenki által való megszerzését lehetővé tegyük elhatároztuk annak árát további intézkedésünkig ideiglenesen **vászonba kötve 4 frt 40 krról csak 2 frt — krra, 1 félbőrkötésbe kötve 4 frt 60 krról csak 2 frt 40 krra, 2 félbőrkötésbe kötve 5 frtról csak 3 frtra leszállitani.**

E rendkivüli, csak rövid időre tervezett árleszállitás által módot kivánunk nyujtani arra, hogy a Kis-Lexikon, mely **a köznapi életben előforduló 100,000 kérdésre azonnal választ ad**, ne hiányozzék sem egy könyvtárban, se iróasztalon, sem irodában, hanem legyen folytonos tanácsadó, fölvilágositó és utbaigazitó akár munka, akár olvasás közben. — Miután e rendkivüli árleszállitás csak bizonyos korlátolt számu példányra nyer alkalmazást, e példányszám elkelte után ismét a régi magasb árak lépnek érvénybe.

Kapható a PALLAS könyvkiadóhivatalában Budapesten, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

LEGJOBB OLVASMÁNY A PALLAS KÖNYVTÁR EGY KÖTET 60 KR.

- NE ÖLJ. Paul Bourgettől.
- MÁVRA, MEGHITT. 2 beszély. Greville után.
- MARUJA. Bret-Harte után.
- VIOLA. Hugh Convay után.
- EGY GYENGE PILLANAT. Theuriet után.
- ELTÜNT ÉKSZEREK. Angol regény.
- KÉT VÉN GYEREK. Gabányitól.
- SZÁRNYA-SZEGETTEN. Daudet után. 2 kötet.
- GYÖNGYSOR. B. Bajza Lenkétől.
- GABRIEL KENNYON. Murray után.
- EGY HALOTT TÖRTÉNETE. Maria Corellitől.
- KARENIN ANNA. Tolsztoi után. 6 köt. 3 frt.
- BAZAROFF. Orosz regény. Turgenyev Ivántól.
- A KARDOS MENYEGSKE. Szabó Endrétől.
- A MA HOLNAP NÉLKÜL. Kazár Emiltől.
- KÉNYELMETLEN ÖRÖKÖS. Hugh Conwaytól.
- A MOLNÁR LEÁNYA. Wilkie Collinstól és MARCO Niemisaitól.
- AZ ÁLOMLÁTÓ. UJ ÉLET. 2 beszély, Hugh Conway után.
- DONCESUALDO. ESŐSMÉZES HETEK. Két beszély. Quida után.
- CLEMENCE. Eredeti regény. Irta Judith.
- VENENO KAPITÁNY. Alarcon után.
- ELENA. Verga után.
- A TENGER LEÁNYA Schjörring után.
- A KOLLEKTOR. Benedek Elektől.
- AZ ELVESZETT EMBER Sutherlandtól.
- A FALU URAI. Irta Tolnay Lajos.
- SZEMET-SZEMÉRT. Trollope után.
- A 99-ES. Grifiths Arthur után.
- A ROUG-AND-READY-I MILLIOMOS. Bret-Harte után.

5 kötet megrendelése **bérmentes** megküldéssel jár.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság Budapesten, Kecskeméti-utcza 6. szám alatt.

Tessék meggyőződni, hogy a **Sorsolási Közlöny** czimü hiteles sorsolási tudósitó és pénzügyi szaklap teljesen megfelel minden igényeknek.

A Sorsolási Közlöny közli az összes bel- és külföldi sorsjegyek pontos huzási lajstromait és fel nem vett nyereményeket.

A Sorsolási Közlöny népszerüen irt czikkei és lelkiismeretes tanácsai folytán az e téren járatlannak is legmegbizhatóbb tanácsadója, annyival inkább, mert a **Sorsolási Közlöny** minden irányban teljesen független.

Előfizetési ára egész évre 1 frt postán küldve

Mutatványszámot kivánatra ingyen és bérmentve küld **BEIMEL LAJOS** bankháza a Sorsolási Közlöny kiadóhivatala Budapest, kecskeméti-utcza 6. sz.

MAGYAR IFJUSÁG.

Ez egyetlen magyar képes hetilap mindkét nembeli **serdültebb (10—16 éves) gyermekek számára**, mely **Dr. Radó Antal** szerkesztése alatt immár VIII. évfolyamát éli, a jövő április 1-én kezdődő uj évnegyedben ismét **megbővült tartalommal fog megjelenni**; az eddigi másfél iv, helyett **két ivet ad**, tele becses közleményekkel és diszes képekkel. A «Magyar Ifjuság» közöl: hosszabb és rövidebb ifjusági elbeszéléseket, költeményeket, utleirásokat, ismeretterjesztő czikkeket minden tudomány köréből, nagy sulyt vet a gyermekek előtt annyira kedvelt talány-rovatra, élénk és bő szerkesztői posta utján folyton egyenes érintkezésben van olvasóival. **pályadijakat tüz ki, jutalomkönyveket ád** stb. stb. **A nmélt. vallás- és közokt. ministerium melegen ajánlotta ez ujságot, melyet a legtöbb magyar polgári és közép-iskola hivatalból járat.**

Az áprilisi első számban rendkivül becses, uj ifjusági elbeszélés in ulmeg, melynek czime: «Utazás a föld körül 40 nap alatt». A január—áprilisi negyedév összes számai még kaphatók. A «Magyar Ifjuság» **negyedévre 1 frt 50 kr., félévre 3 frt és egész évre 6 frtba** kerül, mely összeg legczélszerübben postautalvány utján az aláirt kiadóhivatalba küldendő. Mutatványszámok kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. — **A „Magyar Ifjuság“ kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér 1. sz., Haas-palota.** 13202

Erdőeladás.

A kolozsvári **ev. ref. kollegiumnak** Kolozsvármegyében, Gy.-Vásárhely és Pányik határában fekvő **430 holdnyi összes erdőterület örök áron eladó.**

A fatermés ¹/₆-**öd része ujabb vágatás, a több 40—60 éves**, a termés legnagyobb része **tölgyfa**.

A feltételek felől felvilágositást ad a nevezett kollegium igazgatósága. 13223

MAGYAR LEXIKON AZ EGYETEMES ISMERETEK ENCYKLOPAEDIÁJA.

16 kötet szöveg, és 1 kötet (160) képmelléklet.

Ára füzve 48 frt, kötve 64 frt.

Kötetenként füzve 3 frt. Kötetenként kötve 4 frt.

Evtizedekig várta közönségünk egy **Magyar Lexikon** megjelenését, mely pótolta volna a régen elfogyott ismeretek tárát, s a magyar viszonyokkal nem törődő német Conversations-Lexikonokat. A fenti munka e hézagot akarja pótolni. Elég bőhogy akár Brockhaus, akár Mayer Lexikonjait nélkülözhetővé tegye, másrészt hazai viszonyainkra oly nagy mérvben van tekintettel, hogy semmiféle más idegen nyelvü Lexikon nem pótolhatja e tekintetben a **Magyar Lexikon**-t.

Ezen a maga nemében egyetlen és különösen a magyar viszonyokat fölkaroló minden tudományágat, történelmi, földrajzi s életrajzi adatokat tömören magában foglaló mü, egymaga ugyszólván egész könyvtárt pótolni képes.

Kapható a **PALLAS könyvkiadóhivatalában** Budapesten valamint minden hazai könyvkereskedésben.

NARANCS és CZITROMOT 5 kilós kosarankint **1 frt 60 kr.** utánvét mellett küld fagymentesen csomagolva költségmentesen a **„Tengerre“** kiadóhivatala Triesztben. 13143

A **PALLAS** könyvkiadóhivatalában Budapesten és minden hazai könyvkereskedésben kaphatók a következő

könyvek gazdák számára.

A GYÜMÖLCSFATENYÉSZTÉSTANA. Dr Lucas Ede és dr. Medicus Frigyes nyomán gazdáink számára átdolgozta **Villási Pál**, a keszthelyi m. kir. gazdasági-intézet főkertésze és kertészeti tanára. 105 a szöveg közé nyomott fametszettel. ... Ára 2 frt helyett **1 frt.**

GYÜMÖLCSÉSZETI és KONYHAKERTÉSZETI FÜZETEK. Kiadja az orsz. gazd. egyesület. Szerk. **Villási Pál** 1882. és 1883. évfolyam. Egy-egy évfolyam ára 4 frt helyett ... **2 frt.**, E folyóirat gazdag tárházát képezi a gyümölcsészeti ismereteknek. A szöveget számos ábra értelmezi, minden évf. mellett 12 gyönyörü kivitelü szines tábla van.

AZ OKSZERÜ BORÁSZAT, népszerü vezérfonala. Irta **Molnár István**, a budapesti vinczellér-képezde igazgatója... Ára 80 kr helyett **60 kr.**

FEGYVERADÓ ÉS VADÁSZATI ADÓTÖRVÉNY (1883 : XXIII. t.-czikk). Jegyzetszélü kiadás, puha kötésben. ... Ára 20 kr.

VADÁSZ TÖRVÉNY. (1883 : XX. t.-czikk). Jegyzetszélü zsebkiadás, puha kötésben. ... Ára 20 kr.

IPARTÖRVÉNY. (1884 : XVII. t.-czikk). Jegyzetszélü zsebkiadás, puha kötésben. ... Ára 50 kr.

A MAGYAR GAZDA HITELE. Az orsz. gazd. egyesület által 2000 frt dijja. jutalmazott pályamunka. Irta **Schmidt József.** A gazdasági hitel égető kérdését nemcsak minden oldalról élesen megfigyelő, de üdvös reformokat javasló munka... Ára 1 frt 60 kr.

Az áraknak posta-utalványnyal való beküldése esetén a megrendeltek bérmentve küldetnek meg.

Arany érem Páris 1889:

COGNAC CZUBA-DUROZIER & Co. FRANCZIA COGNAC-GYÁR PROMONTOR ÉS PÁRIS. Vezérügynökség: 12521 **RUDA és BLOCHMANN, BUDAPEST.**

Fairbanks-mérlegek

Az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, rendkivül **érzékenyek** és **tolósulylyal** vannak ellátva. — **Tartósság, pontosság** és könnyü **kezelésüknél** fogva az összes világkiállitásokon első dijat nyert **legkitünőbb mérlegek.** A jutányos árakban — melyek sulyokkal számitott **tizedes mérlegek árainál nem magasabbak** — a hitelesités, csomagolás és vasutra való feladás költségei benfoglaltatnak. — Gazdasági, szekér és zsák mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérlegszerkezetek. 13285

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Oszt.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- s gépgyára John Block vezérigazgató **Budapest, Andrássy-ut 12.** Árjegyzékkel és felvilágositással szolgál a központi iroda. **Gyár: Ujpest—K.-Megyer**

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvárusnál kapható

JÓKAI MÓR

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE

REGÉNYES RAJZOKBAN. Harmadik (befejező) kötet.

Ára füzve 2 frt, vászonkötésben 3 frt.

Előbb megjelent: *I. kötet ára füzve 2 frt, vászonkötésben 3 frt.*

13194 *II « « « 2 « « 3 «*

Gummi HÓLYAGOK és tuczatja 2 frttól 6 frtig. — **Párisi szivacsok** 3 frttól 6 frtig. — **Pely-Porus** női különlegesség drbja 2 frttól 2 frt 50 krig szétküld titoktartás mellett

MOLNÁR VILMOS sérvkötész Budapest, VII., Károly-körut 19. sz. 13179

PETELEI ISTVÁN **AZ ÉN UTCZÁM** Elbeszélések. I kötet. *Ára füzve 1 forint 80 kr.* Kapható a PALLAS irodalmi és nyomd. r.-társaság kiadóhivatalában

Szenzácziós találmány gyengeségi eseteknél.

Férfiak számára!

cs. és kir. szabad. electro-metallikus készülék **Dr BORSODI.**

Ausztria-Magyarországon és a külföldön szabadalmazva. Párisban 1889-ben aranyéremmel kitüntetve. Brüsszelben 1886-ban ezüstéremmel « 13252 Genfben 1889-ben nagy « Diplom de société médecine de france. « « d'Hygiène publique de Paris.

Dr Borsodi-féle cs. és kir. szab. electrometallikus készülék, szabadalmazva és kitüntetve, eltünteti a férfigyengeséget, miután a kimerült idegeket erősiti és a szervezetnek ifjui erőt kölcsönöz. A készülék alkalmazása fölötte egyszerü. Észrevehetetlen a testen való viselése, magában véve is elég a kivánt eredmény elöidézésére.

Dr. BORSODI Budapest, Teréz-körut 4. Bécs, I., Kärtnerring 3. szám. Kimeritö brosürök kivánatra ingyen küldetnek.

TITKOS betegségek. A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb** és legismertebb **rendelési intézet** a hol **a tudomány** legujabb vivmányai **a legbővebb tapasztalatokkal** párosulva **értékesittetnek**, legmelegebben ajánlható. **Dr. LEITNER** 47 év óta fennálló, minden segélyeszközökkel ellátott rendelő helyiségében, *Budapesten, dob-utcza 18. sz.* **titkos betegségek, tehetetlenség**, önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—10-ig, d.u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 13278

Pályázati hirdetmény.

Békés nagyközségénél üresedésbe jött **faiskola-kertész állomásra** pályázat nyittatik. Évi járandóság: szabadlakás, készpénzben 400 frt fizetés és a jövedelem 50 százaléka; a kert fentartási költségét sajátjából tartozik fedezni. Az állomás **folyó évi május hó 1-én elfoglalandó.**

A képességet és gyakorlatot igazoló okmányokkal felszerelt kérvények **f. évi ápril hó 8-ig** alulirott elöljáróságnál beadandók.

Békés, 1890. márczius 13-án. 13342

Békés község elöljárói:

Mezey László. főjegyző. **Salamon András.** biró.

A PALLAS könyvkiadóhivatalában Budapesten és minden hazai könyvkereskedésben kaphatók a következő

JOGI és TÖRVÉNYKÖNYVEK.

BÉLYEG ÉS ILLETÉKI törvények és szabályok teljes gyüjteménye. Szapáry-féle szöveg, **az 1887 : 45. t. cz.** tekintetbe vételével; miniszteri rendeletek és betürendes illetéki dijjegyzék. ... Ára 2 frt. A bélyeg-törvény **e** kiadása jelenleg **az egyetlen** kiadás, melyben az 1887 : 45. t. cz. (a bélyeg és ill. törv. módositásáról) tekintetbe vétetett.

BIRÓI ÜGYVITELI SZABÁLYOK mai érvényükben. Ára 60 kr. Ez az egyetlen kiadása a birói ügyviteli szabályoknak, melyben a 1874. óta hozott módositások magában a szövegben igtattattak be.

A PÁRBÉR MAGYARORSZÁGON. Jogtört. fejlődése és jelen állása szerint irta *Timon Ákos* jtdr., jogakad. r. tanár. ... Ára 4 frt. E mü kimeritően tárgyalja a párbér történelmi fejlődését és a pozitiv párbér jogot.

A PÁRBÉR JOGI TERMÉSZETE. Irta *Kovács Gyula* okl. ügyvéd. k. táblai biró, akad. lev. tag. **Második bővitett kiadás.** ... Ára 1 frt 20 kr. Kovács müve a Timon-féle munkálat beható és alapos birálata.

ZÁRSZÓ A PÁRBÉRVITÁHOZ. Irta *Timon Ákos.* (Timon válasza a Kovács-féle birálatra.) Ára 60 kr.

POLGÁRI PERRENDTARTÁS ÉS VÉGREHAJTÁSI eljárás mai érvényében. Csinos vászonkötésben ára 3 frt.

A VÉGREHAJTÁSI IGÉNYPEREK, tekintettel a bizonyitékok és jogügyletek harmadik személyek irányábani joghatályára. Irta *Keresztszeghy Lajos*, kir. itélőtáblai rend. biró. Második javitott kiadás. ... Ára 1 frt 60 kr.

CSŐDTÖRVÉNY, magyarázta *Knorr A.* kir. tábl. biró. Függelékül a csődtörvényre vonatkozó összes miniszt. rendeletek. ... Ára 80 kr.

CSŐDRENDELETEK a csődtörvényhez. ... Ára 20 kr.

A HÁZASSÁGON KIVÜL SZÜLETETT GYERMEKEK APASÁGI KERESETE. Irta *dr. Rádai Lajos* ügyvéd. ... Ára 1 frt 20 kr.

A SÉRTETT FÉL JOGKÖRE a büntető jogban. Tanulmány, irta *dr. Balogh Jenő*, I. a sért fél inditványára bünt. cselekmények tana. ... Ára 4 frt

UZSORATÖRVÉNY. (1883. 25. t. cz.) Magyar és német szöveggel. ... Ára 80 kr.

BÜNTETŐ TÖRVÉNY a kihágásokról. ... Ára 40 kr. Büntető ügyi rend. és min. utasitások. Ára 1 frt 20 kr.

APAI HATALOM meghosszab.; a kis koruság megszünt.; gondnokság elrendeléséről szóló miniszteri rendeletek. ... Ára 40 kr.

A KINCSEK KINCSE.

A népszerü utmutató, a nemi betegségek és ezek észszerü kezeléséhez czimü könyv már is **5-ik** kiadásban megjelent. Irta:

Dr. GARAI ANTAL orv., sebész-, szem- és szülész-tudor, v. cs. k. osztály főorv.

A könyv volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.**

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — A V. bujakór (syphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. — IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostituczió.

A könyv kapható: **EISLER G. könyvkereskedésében**, Budapest, Andrássy-ut 43, vagy a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál Budapest, Kigyó-utcza 1. — A könyv jól becsomagolva lesz elküldve **1 frt** beküldése mellett bérmentve, vagy **90 kr** utánvét mellett.

A könyvben felsorolt betegségek ellen a szerző **Dr. GARAI ANTAL** rendel naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7—8 óráig lakásán Kigyó-utcza 1. szám. 12838

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadóhivatalában kapható:

A FÉRJ. FRANCZIA REGÉNY. IRTA **RICHEBOURG EMIL.** Négy kötet ára 3 frt 60 kr.

A békési uradalomhoz tartozó Földvár pusztán, vasuti állomás Békés-Földvár **f. évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor** tartandó **nyilvános árverésen** 1 darab 4 éves, 5 drb 3 éves és 6 drb 2 éves tiszta magyar faj **tenyészbika** fog eladatni.

Békés 1890. márczius 14-én.

13281 *Emperl Ernő*, urad. tiszttartó.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban **Budapesten, VI., kecskeméti-utcza 6.**

Franczia különlegességek gummi és halhólyogokban.

Óvszerek tuczatja 3, 4, 5, 6 frt. **Párizsi szivacsok** 4, 5 frt. **Capotte americaine** tuczatja 4 frt. **női különlegességek** több mint 100-szori használatra dbja 2 frt 50 kr. kapható 13212

POLITZER MÓR cs. és kir. kötszerész, **Budapest, V., Deák-utcza 10.**

ORSZÁG-VILÁG. *Április-junius.*

Az «Ország-Világ», e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely **Benedek Elek** gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az ujévvel fennállásának **tizenegyedik** évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy bangzatos programmra volna szüksége — Az «Ország-Világ» rendes tartalma: egy **eredeti** és egy **forditott regény**, több **novella**, **tárcza**, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajzok, közlemények s nők részére «**Nők Világa**» czimen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatkép, divatlevél, háztartási, kertészeti teendők s egyéb nőket érdeklő apróságok vannak közölve.

Az «Ország-Világ» előfizetői évenkint **hat művészi becsü fény- és szinnyomatu mümellékletet kapnak** s ezen kivül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkivüli **ünnepi szám**, melyet mig nem előfizetők csak **50 krért** szerezhetnek meg, **a következő évi uj előfizetők is ingyen kapják egész éven át.** Ilyen volt 1888-ban a **karácsonyi ajándékul szánt ünnepi szám**, mely a **képviselőház ötven iró tagjának arczképét közli s ugyanazok nagyérdekü dolgozatait, névaláirásuk hasonmásával.** Ilyen volt 1889-ben is a **karácsonyi szám**, mely **50 fiatal iró arczképét és szépirodalmi dolgozatát** tartalmazza. Ez utóbbit 1890-ben belépő előfizetők ingyen kapják.

Az április-juniusi negyedben **Abonyi Árpád** «**A rajongóAk**» és **lack William**, a hires angol regényiró «**A thulei herczeg-kisasszony**» czimü regénye közöltetik.

Tanitók és tanitónők 10 frt helyett 8 frttal fizethetnek elő az «Ország-Világ»-ra, melyet **8 frtért rendelhetnek meg az «Egyetértés» előfizetői is.**

A szerkesztőség nagy gondot fordit a **talány rovatra** is s a talánymegfejtő előfizetői közt hetenkint **értékes könyveket, zenemüveket, eredeti rajzokat** sorsol ki.

Az «Ország-Világ» könyvárusi uton is megrendelhető.

Mutatványszámok kivánatra ingyen küldetnek.

Előfizetési föltételek:

Egész évre ...	10 frt — kr.	Az «Egyetértés»-sel együtt rendelve:	
Félévre ...	5 « — «		
Negyedévre ...	2 « 50 «	Egész évre ...	28 frt — kr.
Egy hóra ...	— « 85 «	Félévre ...	14 « — «
Egyes szám ...	— « 20 «	Negyedévre ...	7 « — «

Országos általános kiállitás Budapesten 1885.

Nagy kiállitási érem, versenyképes és kitünő

pipereszappanok és illatszerekért

A világ legjobb arcz- és kézfinomitó szappana

a **Dr GEBHARDT egyet. tanár-féle javitott zamatos gyógytani**

növény-szappan darabja 35 kr.

eltávolit minden bőrküteget, folytonos használatnál viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.

Müller J. L.-féle glycerin rózsa-szappan a legkitünőbb glycerin-szappan legfinomabb rózsaillattal, drbja 35 kr., 3 drb 1 frt; ugyanaz rudban 30 kr., 8 rud 85 kr.

Müller J. L.-féle valódi tojás-olaj-szappan, különösen jótékonyan hat a bőrre, simitja és felfrissiti azt, darabja 15 kr. 3 darab 40 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-szájviz, az egyedüli szájviz mely folytonos használatnál a fogak romlását megóvja, üvegje 40 és 80 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-fogpor, salicyl-szájvizzel használva nemcsak, hogy a fogakat hófehérré teszi, de egyszersmind a már létező fogbetegségek további terjedését is megóvja, doboz 60 kr.

A legujabb és legfinomabb illatszer **GLORIOLA** Üvegje 1.50 kr., 2 frt 50 kr. és 5 forint.

Müller J. L.-féle Vaselin Gold-Crème, bámulatos hatásu arczfinomitó szer, üvegje 50 és 80 kr.

Amaryllis dorée legujabb illatszer, üvegje 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr., 5 frt.

Ixia Lys, Bouquet Elegant, Mimosa, Karilpa, a legfinomabb és legkedveltebb illatszerek, üvegje 1 frt 50 kr. 2 frt 50 kr és 5 frt.

Müller J. L.-féle Brillantine, kiváló hatással bir a haj-, szakál- és bajusz fényének és lágyságának előidézésére és azoknak kihullását és törékenységét megóvja, üvegje 60 kr. és 1 frt.

Munkácsy Mihály világhirü müvész **kedvelt bajuszpedrője** *felülmul minden eddig létező gyártmányt, a bajuszt puhitja, a törékenységtől és kihullástól megóvja, doboza 25 és 40 kr.*

MÜLLER J. L. illatszer- és pipereszappan gyárosnál **BUDAPEST** Raktár: Koronaherczeg-utcza 2. sz. Gyár: Kottenbiller-utcza 36. szám.

A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerészek és kereskedő uraknál.

Dus választék rendkivül kitünő fog-, köröm-, haj- és ruhakefékből, fésük bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. Továbbá

Hölgyeknek különös figyelmébe ajánlom folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dus választéku raktáromat.

Külföldi gyártmányu illatszeráruk olcsóbbak, mint bárhol.

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság.

Áruszállitási hirdetmény.

Az alulirt igazgatóság az alább felsorolt anyagokat a hajógyárak számára versenyajánlati tárgyalás utján szándékozik beszerezni, és pedig:

184	mmázsa	fehérhorganyt,
53	«	vegyileg tiszta fehér ólmot,
69	«	finom hamburgi « «
330	«	ólomdárdanyt (ólompirt),
515	«	belföldi lenmag-olajat,
896	«	fakátrányt,
82	«	bécs-ujhelyi terpentin-olajat és
800	«	magyar nyers kendert.

A szállitási feltételek az üzletigazgatóságnál Bécsben, a forgalmi igazgatóságnál Budapesten és a hajógyári-főkezelőségnél Ó-Budán megtekinthetők.

A szöveggel átirott 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok boritékban ezen czim alatt: «Áru-szállitási ajánlat az Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság számára» legkésőbb **f. év márczius hó 29-én** déli 12 óráig nyujtandók be az alulirt igazgatóságnál.

Bécs, 1890. évi márczius hó 14-én.

Az üzletigazgatóság.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bőtapasztalat folytán, ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket, **hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőzés utóbajait**, nőknél **fehérfolyást**, beleesküdzés nélkül és bármely **női** bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket**, valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeit a **hátgerinczbajokat** gyógyit **15 évi katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY volt **cs. kir. ezredorvos.**

Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz. I. em bejárat a lépcsőnél.

Rendel délelőtt ½10—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 128[illegible]

Nyomatott a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 6. szám.